

André Kalløkkebakken

Distriktsopprør i et globalt og demokratisk samfunn

Komparativ case-studie av "De gule vestene" og det "nye" norske distriktsopprøret

Masteroppgave i Statsvitenskap

Veileder: Jostein Vik

Juni 2022

André Kalløkkebakken

Distriktsopprør i et globalt og demokratisk samfunn

Komparativ case-studie av "De gule vestene" og det "nye" norske distriktsopprøret

Masteroppgave i Statsvitenskap
Veileder: Jostein Vik
Juni 2022

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap
Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Denne oppgaven er en komparativ case-studie av «De gule vestene» i Frankrike sin bevegelse og det norske distriktsopprøret. Oppgaven tar utgangspunkt i Stein Rokkan sin sentrum-periferi teori, og bruker John Stuart Mill`s «Method of agreement» til å analysere likheter i casenes faktorer, for å svare på hvorfor begge casene endte med resultatet distriktsopprør. Fokuset i oppgaven er rettet mot casene sin sentrumsstruktur, og hvordan de ulike typene sentrer (det politiske, økonomiske og kulturelle) sine beslutninger har påvirket periferien. Samt hvor vidt disse beslutningene mot periferien har påvirket resultatet distriktsopprør.

I analysen blir det sett nærmere på hvordan «de gule vestene» reagerte til skatten på dieseldrivstoff, Macron sin holdning mot det franske folk, hvordan de franske eiendomsprisene har skapt et geografisk klasseskille og levestandarden til innbyggerne i periferien. Det blir også sett nærmere på hvordan det norske distriktsopprøret reagerte på ABE reformene sin påvirkning, ulvedebatten, kommune og fylkes reformer og Senterpartiets vekst. I oppgaven blir det brukt en litteraturstudie for å innhente informasjon og data. Hensikten med oppgaven er å finne likhetstrekk i casene som kan forklare hvorfor resultatet ble distriktsopprør.

Abstract

This thesis is a comparative case study of the "Yellow Vests" movement in France and the Norwegian district uprising. The thesis is based on Stein Rokkan's center-periphery theory, and uses John Stuart Mill's "Method of agreement" to analyze similarities in the cases' factors, to answer why both cases ended with the result district revolt. The focus of the thesis is on the cases' center structure, and how the different types of centers (political, economic and cultural)'s decisions have affected the periphery. And the extent to which these decisions toward the periphery have affected the outcome of district revolt.

The analysis takes a closer look at how the "yellow vests" reacted to the tax on diesel fuel, Macron's attitude towards the French people, how French real estate prices have created a geographical class divide and the standard of living of the inhabitants of the periphery. It also looks more closely at how the Norwegian district uprising reacted to the ABE reforms' impact, the wolf debate, municipal and county reforms, and Senterpartiets growth. In the thesis, a literature study is used to obtain information and data. The purpose of the thesis is to find similarities in the cases that can explain why the result was a district uprising.

Forord

Etter nå to lærerike år på studiet master i statsvitenskap hos NTNU, markerer innleveringen av masteroppgaven slutten på dette studiet. Disse to årene har lært meg mye og introdusert meg til nye spennende felt innenfor politikk og samfunn.

Jeg vil bruke denne anledningen til å takke min veileder på masteroppgaven Jostein Vik, som har vært en svært hjelpsom og tilgjengelig støttespiller gjennom dette prosjektet. Jeg vil også takke NTNU for to givende år.

Masteroppgaven har vært et langt og til tider krevende prosjekt. Men nå som det nærmer seg slutten på prosjektet må jeg si at det har vært en lærerik opplevelse, som jeg vil ta med meg i fremtiden.

Nå som studiet nærmer seg slutten er jobbsøkingen i full sving. Etter fem år med høyere utdanning, ser jeg frem til å starte en ny periode i livet som arbeidstaker.

André Kalløkkebakken

07. juni 2022. Trondheim

Innhold

1.0 Innledning	10
1.1 Tidligere litteratur	11
2.0 Sentrum – periferi teori	13
2.1 Introduksjon til sentrum-periferi teorien	13
2.2 Sentrene eller Sentrum i dybden	14
2.3 Periferien i dybden	16
2.4 Rokkans teoretiske sentrum-periferi modeller, “The baseline model” & “the basic model”	18
2.5 Variabler	22
3.0 Metode	23
4.0 Empiri (Presentasjon av casene)	26
4.1 «De gule vestene» i Frankrike	26
4.2 Det norske distriktsopprøret	30
5.0 Analyse og drøfting av casene	34
6.0 Konklusjon	38
Litteraturliste	41

Figurer:

Figur 1: "The baseline model" av Rokkan (Rokkan & Flora, 1999, s. 118).....	20
Figur 2: "The Basic model" av Rokkan (Rokkan & Flora, 1999, s. 123).....	22

1.0 Innledning

I løpet av de siste 10 til 20 årene har vi på et internasjonalt nivå sett gjenopplivelsen av rurale opprør og debatt om sentrum versus periferi. Enten det har vært «de gule vestene» sin aksjon i Frankrike i 2017-2018, Storbritannia sitt opprør mot EU gjennom Brexit, Trump og hans tilhengere sin presidentepoke, eller det nye distriktsopprøret her hjemme i Norge (Driscoll. 2021). Alle disse opprørene eller bevegelsene viser tegn til en økende samfunnspolitisk og økonomisk debatt om periferienes rolle i en ny moderne globalisert verden. Hvor hovedtrekkene viser til periferiens oppfattelse av politiske og økonomiske valg som blir tatt til fordel for en internasjonal globalisert verden, mens periferien sitter igjen med konsekvensene. Hvorav periferien føler seg glemt og utelatt av den demokratiske valg avgjørelsens beslutninger som negativt påvirker deres hverdag, og dermed føler seg nødt til å gjennomføre rurale opprør for å bli hørt. Så vil man finne likheter i avgjørende faktorer hvis man analyserer «de gule vestene» sin bevegelse og det norske distriktsopprøret?

Jeg vil i denne oppgaven gjennomføre en komparativ casestudie av «de gule vestene» sin bevegelse i Frankrike og det norske distriktsopprøret, for å se om det finnes likheter i de avgjørende faktorene for casene sitt resultat. Som derav kan vise om det finnes antydninger til globale likheter som kan forklare hvorfor vi har sett så mange distriktsopprør i vestlige demokratiske land i den nyere tiden. Oppgavens problemstilling blir av den grunn; Finnes det likheter mellom de forklarende faktorene til «de gule vestene» sin bevegelse og det norske distriktsopprøret, og i hvilken grad kan sentrum-periferi forholdet til casene forklare disse hendelsene? For å svare på denne problemstillingen vil jeg bruke Stein Rokkan sin sentrum-periferi teori sammen med John Mills «Method of agreement» for å gjennomføre oppgavens analyse. Jeg har også avgrenset oppgavens tidsrom fra rundt tidlig 2000 tallet til 2019-2020, for at casene skal være mest komparative. Dermed vil jeg i denne oppgaven kun fokusere på det som har skjedd i nyere tid innunder det norske distriktsopprøret. «De gule vestene» sin bevegelse og det norske distriktsopprøret er litt forskjellige i forhold til hvilke typer distriktsopprør de er. Ved at «de gule vestene» var et mer eksplosivt og kortvarig opprør, mens det norske distriktsopprøret har vært en lang prosess gjennom flere perioder. Men ved å avgrense oppgaven, og ved å ha en vinkling til faktorer innen sentrum-periferi forhold, kan man enklere sammenligne casene.

Mens jeg har skrevet denne oppgaven har flere saker kommet fram som viser dens relevans. Tilstanden i Frankrike før det Franske presidentvalget viser at de franske innbyggere til slutt stod igjen med alternativet å velge mellom Macron eller Le Pen. Et valg som for mange franske innbyggere ikke var ideelt, og hvor mange endte opp med å stemme på Le Pen, selv om de var imot hennes politikk grunnet uvisshet om de økonomisk ville klare en periode til med Macron. I Norge har en av de største sakene i slutten av forrige og dette året vært de norske strømprisene. De høye strømprisene har rammet hardest i Sør-Norge, hvor selv med en økonomisk støtteordning fra Stortinget har mange fått skyhøye strømmregninger som har ført til en tvunget endring i levestandard. Etter snart et år med høye strømpriser begynner nå innbyggerne rundt omkring i de norske distriktene å stille spørsmål og vise misnøye til regjeringen og kraftselskapene sin håndtering av saken. Dermed ser man ved disse dagsaktuelle sakene at sentrum-periferi forholdet i begge casene fremdeles er relevant.

1.1 Tidligere litteratur

I den nye boken til Almås og Fuglestad beskriver de i kapittel 6 hvordan distriktpolitikken historie i Norge har vært, men viser også litt til forståelsen for distriktpolitikk (Almås & Fuglestad. 2020. s.127). De nevner i kapittelet at distriktpolitikk tidligere ble brukt av stater som et virkemiddel for å holde staten samlet og beskyttet mot andre nasjoner. Dette er et viktig skille mellom regionalpolitikk og distriktpolitikk (Almås & Fuglestad. 2020. s.127). Dermed gir det mening at når søkelyset på distriktpolitikken blir fraværende, kan splittelse i staten forekomme (Almås & Fuglestad. 2020. s.127).

Sentrum – periferi er begreper som oppsto rundt 1960 tallet for å forklare geografiske og kulturelle konfliktlinjer. Rokkan har vært ledende innenfor teori på området og mye av litteraturen bærer preg av dette. McNamara viser gjennom sin litteratur om USA og Trump til det nye politiske klasseskille som vi ser både i USA og resten av verden (McNamara.2017). Sentrum-periferi debatten blir ofte sett på via forklaringer innenfor økonomiske eller kulturelle faktorer. Andrés Rodríguez-Pose viser til sentrum-periferi konflikten med sin artikkel «the revenge of places that doesn't matter», hvor han tar opp steder som opplever økonomisk nedgang og manglende muligheter og som nå tar et oppgjør med status quo (Rodríguez-Pose. 2018). Dette er steder som på grunn av den økonomiske og industrielle situasjon er «dømt» til å ikke ha noen fremtid. Dette oppgjøret kom via valg og viser til en populistisk politisk trend forankret i territoriale elementer istedenfor sterke sosiale/kulturelle fundamenter. Pose går videre med å legge frem at det dominante økonomiske narrative det siste tiår har vært at byene er fremtiden for økonomi og industri, og at det er de store byene som burde bli satset på i form av utvikling (Rodríguez-Pose. 2018). Pose forklarer også hvordan det rent økonomisk er best for selskaper eller industri å være etablert i byene i forhold til økonomisk drift, utgifter og produktivitet (Rodríguez-Pose. 2018).

I en artikkel fra Shannon M Monnat og David L Brown om Trump sine valgresultater i presidentvalget 2016, fokuserer de i artikkelen på korrelasjonen mellom bosted, økonomi og politikk i forhold til Trumps velgere (Monnat & Brown. 2017). Artikkelen legger frem at steder som «har blitt glemt» rent politisk innenfor distriktpolitikken, og steder som er preget av økonomisk nedgang, fant Trumps politikk tiltrekkende (Monnat & Brown. 2017). Dette henviser til, som nevnt i innledningen, trenden vi har sett de siste årene med rurale opprør.

Lewis Dijkstra, Hugo Poelman & Andrés Rodríguez-Pose mener trenden med rurale opprør i de siste årene kommer fra faktorer som økonomisk og industriell nedgang over lengre tid, lav utdanning og manglende muligheter for lokale arbeidsplasser (Dijkstra et al., 2019, s. 737-753). Deres litteratur bruker anti EU opprørene som case, hvor det da viser at disse faktorene har høyest effekt, og kontradikter litt med en annen vanlig forståelse om at populistisk politikk er grunnen for rurale opprør. Denne litteraturen viser til at populistisk klasseskille-politikk ikke er en god nok forklarende faktor, siden sosial/økonomiske klasseskille-linjer ikke får noen betydning når alle ulike klasser blir møtt med samme utgangspunkt som inneholder økonomisk og industriell nedgang i sitt område (Dijkstra et al., 2019, s. 737-753).

Som sagt er populistisk politikk blitt sett på som en mulig årsak til de rurale opprørene. Dette er en politikk hvor det som oftest blir formidlet et budskap hvor «folket» må gjenvinne kontroll eller stå opp imot en gruppe som blir urettferdig bedømt som «de andre» i politikken (Scoones et al., 2017). Dette kan altså innebære en politikk som

signalisere budskap om folket mot eliten, og kan bli rettet mot periferiene siden de dominante økonomiske modellene ofte har vist seg å være mest gunstig for den eliteklassen som ofte blir betegnet som «1 prosenten» og ikke for majoriteten (Scoones et al., 2017). Siden det i tillegg er i periferiene det blir følt mest på statlig tilbaketrekking av støtte og offentlige tjenester, har dette vært med på å skape misnøye blant middelklassen og arbeiderklassen rundt om i verden (Scoones et al., 2017).

Den britiske forfatteren David Goodhart har kommet med en interessant bok som omhandler hans begreper «Anywheres» og «Somewheres», og hvordan disse to nye sosiale grupperingene har en påvirkning på sentrum-periferi forhold (Goodhart. 2017. s 19-49). Han tar utgangspunkt i Brexit, og hvordan Brexit delte det britiske folket mellom de som ville ta avskjed med EU og de som ville bli. Goodhart mener denne splittelsen blant det britiske folket kommer av et nytt klasseskille i samfunnet, nemlig «anywheres» og «somewheres» (Goodhart. 2017. s 19-49). De to store skillelinjene mellom disse klassene er utdanning og mobilitet. «Anywheres» er godt utdannet mennesker som har flyttet gjennom utdannings årene til forskjellige universitet- og storbyer. Dermed har ikke denne klassen lengre noen spesiell tilknytning til et nær/lokalsamfunn. Denne sosiale klassen er positive til samfunnsforandringer og er lokalisert i store metropoler, med profesjonelle jobber. De har gjerne et fokus eller interesse av å se samfunnet fra et helhetlig makronivå. Rent politisk er de «left wing» innen velferd og sosiale ordninger, men «right wing» innen finans (Goodhart. 2017. s 19-49). «Somewheres» er det motsatte, altså folk med lav utdanning som er veldig tilknyttet nær/lokalsamfunn. Denne gruppen er veldig tradisjonelle i sine verdier, men tolerer den sosiale utviklingen vi ser i dagens samfunn. De ønsker gjerne å beholde Storbritannia som det er, og rent politisk er preferansen mer konservativ (Goodhart. 2017. s 19-49). Denne gruppen er økonomisk innenfor de lavere klassene og aldersmessig eldre enn «anywheres» (Goodhart. 2017. s 19-49). «Somewheres» er større i antall mennesker, men «anywheres» har en sterkere politisk stemme. Dermed mener Goodhart at mye av sentrum-periferi konflikten kan ligge mellom disse sosiale grupperingene sine forskjellige oppfatning og visjon for territoriet sitt (Goodhart. 2017. s 19-49). Personlig synes jeg dette er et interessant og spennende nytt syn på sentrum-periferi, som kan forklare en del av faktorene til dagens sentrum-periferi konflikter i en global verden. Men jeg har valg å ikke ta med denne synsvinkelen i oppgaven, grunnet oppgavens fokus ligger mer på statlige politiske og økonomiske institusjoners forhold innenfor sentrum-periferi og hvordan innbyggerne i distriktene opplever dette. Dermed mener jeg at å implementere dette synet i oppgaven ville tatt fokus vekk fra mine hovedargumenter og skapt en mer diffuse rød tråd i oppgaven.

Gary Marks, David Attewell, Jan Rovny, og Liesbet Hooghe har skrevet en artikkel som støtter litt oppunder Goodhart sin bok om «anywheres» og «somewheres», med sin artikkel om «Cleaveage theory» (Marks. Attewell. Rovny. Hooghe. 2021). Her skriver de om et sosialpolitisk skille angående transnasjonale samfunn. Altså at det er oppstått et kulturelt og politisk skille mellom folk sitt syn på den globale internasjonale verden vi lever i. (Marks. Attewell. Rovny. Hooghe. 2021) Hvor mange samfunn har handelsavtaler og politiske allianser/forbindelser med hverandre. Mange er for en fortsettelse av den globale verden, mens andre mer konservative føler sterkere for en nasjonalistisk politikk (Marks. Attewell. Rovny. Hooghe. 2021). Denne artikkelen handler om det nye skille man ser mellom nye miljø liberalistiske partier og mer tradisjonelle konservative politiske partier, og hvordan dette har påvirket nasjoners løsninger av nye problemer som innvandring og EU medlemskap (Marks. Attewell. Rovny. Hooghe. 2021). Denne artikkelen mener også at dette skillet har lammet EU sin evne til å håndtere nye kriser,

og derav også akselerert omleggingen av partikonkurranse (Marks, Attewell, Rovny, Hooghe, 2021).

2.0 Sentrum – periferi teori

Innenfor rurale opprør har sentrum-periferi teorien til Stein Rokkan vært svært viktig og bidragsytende til hvordan vi forstår oss på interne konflikter mellom urbane byer og rurale distrikter. Sentrum-periferi teorien har vært sett på som den mest brukte og anerkjente teorien innenfor fagfeltet. Selv om det begynner å bli noen år siden denne teorien først ble presentert, og at nyere teorier har kommet frem innen fagfeltet samtidig som samfunnet har utviklet seg, mener jeg fortsatt at sentrum-periferi teorien til Rokkan er den mest forklarende teorien. For denne oppgaven vil det være interessant å se i hvilken grad Rokkans sin teori kan vise forklaringskraft ovenfor de essensielle faktorene i oppgavens caser.

2.1 Introduksjon til sentrum-periferi teorien

Rokkan starter med å formidle sin mening om at en analyse av variasjoner mellom politiske systemer må starte fra forestillinger om territorier (Rokkan&Flora,1991, s.108). Man kan ikke studere variasjoner mellom politiske systemer uten å se nærmere på strukturen til de geografiske områdene hvor disse politiske systemene innehar en form for kontroll. Dette viser Rokkan til gjennom tre steg. Det første steget er å studere samle-punktene innenfor disse områdene under politiske systemer, det Rokkan kaller for sentre eller sentrum. Dette er stedet eller steder hvor de store avgjørelsene blir tatt, og hvor de dominante aktørene, deres familie og deres venner oppholder seg og samhandler mest (Rokkan&Flora,1991, s.108). Det neste steget er å se nærmere på og informere seg om områdene som blir kontrollert av disse sentrene/sentrum. Dette er områdene Rokkan kaller for periferier. Altså områder hvor den territorielle befolkningen er avhengige eller blir påvirket av avgjørelsene som blir tatt i de såkalte sentrene/sentrum (Rokkan&Flora,1991, s.108). Det siste steget er at det lages et diagram eller kart over transaksjonene mellom sentrene og periferiene.

Rokkan går videre med å presentere fem steg for å studere transaksjonene nevnt ovenfor mellom distanser. Det første steget er de fysiske kondisjonene av transport og kommunikasjon, slik som konturene av landskap, avstander mellom vann, lage enten høyere eller lavere barrierer mellom områder som inneholder bebyggelse/bosetninger (Rokkan&Flora,1991, s.108). Det andre steget er å se på de teknologiske kondisjonene for bevegelse eller framkomst, altså skip, hester, kanaler, veier (asfalterte eller andre typer), dampdrevne framkomstmidler, togbaner og fly (Rokkan&Flora,1991, s.108). Det tredje er de militære kondisjonene for ekspansjon i motsetning til nedskjæringer (Rokkan&Flora,1991, s.108). Det fjerde steget Rokkan presenterer er de økonomiske kondisjonene til gjennomføring av transaksjoner på tvers av territoriet slik som forskjeller i ressurs-legater (økonomiske gaver hvis bestemte kriterier blir oppfylt), forskjeller mellom i produksjon og i marked, lage høyere eller lavere insentiver for handel og byttehandel (Rokkan&Flora,1991, s.108). Det siste steget eller punktet Rokkan presenterer innenfor studie av transaksjoner er kulturelle kondisjoner for

kommunikasjon; etnisk tilhørighet eller fiendskap, forskjeller i språk, i moralske koder og i religion (Rokkan&Flora,1991, s.108).

Rokkan går videre i teorien sin med å forklare hvordan det innenfor det politiske akademiske miljøet fra 1945 hadde vært en trend for å se vekk fra akademiske forklaringer med et territorielt fokus. Det var ikke før 1960-tallet at disse teoriene eller politiske forklaringene fikk nytt fokus og anerkjennelse innen forskermiljøet. I løpet av 1960-tallet ble konseptet om sentrum og periferi utviklet og raskt tatt i bruk i vokabularet (Rokkan&Flora,1991, s.108). Begrepene i seg selv har bydd på litt problemer siden de ikke er veldig deskriptive eller innehar noen sterke kriterier. Dette har medført at man ofte har brukt begrepene både om landområder og befolkning. I tillegg har det også ført til diskusjoner og delte meninger om hva som er kriteriene for begrepene. Men Rokkan viser til at uansett hvordan man bruker begrepene, finner man en felles forståelse om hva begrepene inneholder (Rokkan&Flora,1991, s.108). Rokkan presenterer begrepet territoriet og tre ulike elementer som blir brukt som kriterier for et territorium, for så å henvise til Max Webber som bruker alle disse tre elementet i sitt utsagn; «et politisk system er en hierarkisk strukturert organisasjon som ivaretar lov og orden i et definert geografisk område gjennom en kontinuerlig bruk eller trussel om fysisk tvang» (Rokkan&Flora,1991, s.108).

2.2 Sentrene eller Sentrum i dybden

Når Rokkan presenterer sentrene eller sentrum i dybden, starter han med å ta for seg hvordan grupper med ulik kontroll over ressurser brukes i et territorielt område for «grensek kontroll» (Rokkan&Flora,1991, s.110). Han identifiserer tre dimensjoner hvor ressurs-holdere bruker sine ressurser som grensek kontroll aktivt i politiske sammenhenger mot andre politiske systemer. *Den første dimensjonen er for handelsvarer og tjenester*, hvor eksemplene er det kommersielle og industrielle borgerskapet til byene (Rokkan&Flora,1991, s.110). *Den andre dimensjonene er for beskjeder eller koder*, hvorav eksemplene er de utdannede elitene med tilhørighet til kirken, universitetene og skolene (Rokkan&Flora,1991, s.110). *Den tredje dimensjonen er for personell*, hvor eksemplene er alliansene mellom landeiere og de militære administrative tjenestemennene (Rokkan&Flora,1991, s.110). Disse tre dimensjonene av ressurs-holdere hjelper til med å skape tre forskjellige territorielle sentre; det økonomiske, det kulturelle og det militær administrative.

Men selv om disse dimensjonene av ressurs-holdere hjelper til med å skape tre forskjellige territorielle sentre, gir ikke dette oss noe definitivt svar på hvordan vi kan identifisere dem ifølge Rokkan. Sentre kan på et minimalt nivå bli oppfattet som privilegerte områder innenfor et territorielt område (Rokkan&Flora,1991, s.110). For å identifisere sentrene må man stille seg spørsmål som; hvor er det kjernen/de viktigste ressurs-holderne ofte møtes innenfor territoriet? Hvor er det ressurs-holderne møtes for å gjøre overveielser, forhandlinger og ta beslutninger innenfor territoriet? Hvor er det de møtes for ulike seremonier som viser en bekreftelse av deres identitet, og hvor har de monumenter dedikert til deres identitet? (Rokkan&Flora,1991, s.110). Dermed slår Rokkan fast at for å identifisere sentrene innenfor et territorium burde man starte med å se etter hvor de store institusjonene befinner seg siden dette mest sannsynlig vil gi en god pekepinn på sentrene sin lokasjon. Rokkan viser så til hvilke institusjoner som vil finne seg innenfor de tre ulike type sentre. *De militær-administrerende sentrene*: vil inneholde institusjoner som lokasjonen til kanselliet, departementer, domstoler og

lovgivende forsamlinger (Rokkan&Flora,1991, s.111). *De økonomiske sentrene*: vil inneholde institusjoner som hovedkvarterene til store handelsforetak, industrielle selskaper, aksjemarkedet, banker, investeringsgrupper og fagforeninger (Rokkan&Flora,1991, s.111). *De kulturelle sentrene*: vil inneholde plasseringen til erkebispedømmer og bispedømmer, universiteter og høyskoler, akademier, teatre, operahus og konserthaller (Rokkan&Flora,1991, s.111). (Rokkan.S. 1969)

Hvis man finner et område hvor flere av disse sentrene inneholder flere av sine tilhørende institusjoner, har man oppdaget en struktur på sentrene som Rokkan kalte for et «monocephalic» strukturert senter. Altså et senter hvor all elite og ressurs-holdere samler seg i nær omkrets og deler ulike fasiliteter (Rokkan&Flora,1991, s.111). Den andre strukturen Rokkan bruker for å kategorisere sentre er det han kaller for «polycephalic» strukturerte sentre. Hvor altså det finnes ulike typer sentre med institusjoner spredt over ulike regioner av et territorium, hvor elite og ressurs-holdere er spredt utover de ulike sentrene med sine ulike institusjoner (Rokkan&Flora,1991, s.111).

Sentre kan også bli identifisert ved å se på hva mennesker gjør innenfor ulike lokaliteter gjennom områder av et territorium. Ved dette mener Rokkan at man ser på hvordan mennesker tjener penger, hva slags nettverk mennesker tar del i kooperative aktiviteter (Rokkan&Flora,1991, s.111). En alternativ måte å definere sentre på er lokasjonen innenfor et territorielt system hvor den største delen av de økonomisk aktive er med på å prosessere, og kommunikasjon av informasjon og instruksjoner over lengre distanser (Rokkan&Flora,1991, s.111). Altså med andre ord vil man kunne identifisere et senter ved å se etter en lokasjon innenfor territorium, hvor disse lokasjonene kontrollerer en større andel av kommunikasjonsflyten enn andre områder innenfor det samme territoriet.

For å vise et eksempel på dette referer Rokkan til terminologien til økonom Colin Clark, hvor Clark hevder at innenfor et senter vil de fleste jobbe innenfor den tertiære sektoren innen økonomien. Altså ansettelse innenfor yrker som private eller offentlige service-byråer, transport og kommunikasjon (Rokkan&Flora,1991, s.111). Dermed mener Rokkan at klassifiseringen som Clark foreslår, faktisk viser en underliggende rangering av et territoriets ulike økonomiske aktiviteter og dets evne til å nå ut eller rekning/vidde. Primærsektoren sin arbeidsoppgave er uthenting av produkter direkte fra territoriets naturressurser; fiske, landbruk, skogsdrift og gruvedrift. Produktene fra primærsektoren har også et kjennetegn ved at de ofte blir behandlet eller konsumert i kort avstand fra uthenting. Men når produktene fra primærsektoren begynner å bli transportert over større/lengre distanser, skaper det et scenario som bidrar til å bygge/utvide den tertiære sektoren. Det er da altså snakk om yrker som handelsmenn, «mellom-menn» og logistikkansvarlige innen nettverket til transportbransjen. Den sekundære sektoren foredler primærsektoren sine produkter til industrielle goder (Rokkan&Flora,1991, s.112). Denne transformasjonen fra primærsektor produkter til sekundærsektor industrielle goder kan foregå fra alt fra små håndverks-butikker til store fabrikker. Dermed presenterer Rokkan en generell regel om at smalere sekundær produksjon, vil føre til mindre territorium for markedsføring og konsumpsjon, og ved større produksjon vil det føre til større avstander til varene som blir laget. Altså betyr dette at ved en økning av sekundære enheter vil dette medføre en forstørring av størrelsen til den tertiære sektoren (Rokkan&Flora,1991, s.112). Men en forstørring av størrelsen til den tertiære sektoren trenger ikke å finne sted i nærheten av den sekundære. Rokkan mener at man flere ganger finner bevis for at den sekundære aktivitet er romslig adskilt fra territoriets sentre og tertiære aktiviteter. Rokkan mener heller det er viktigere å se på de mange ulikhetene mellom variasjoner av overlapp på de

ulike sektorene, og dette gir oss en klarere oppfattelse av strukturen innenfor territoriet man studerer.

Selv om sentrene kontrollerer territoriet, er den fortsatt avhengige av andre deler av territoriet for produksjon av mat, forsvar, arbeidskraft og andre ressurser. Derfor presenter Rokkan begrepet regioner som er områdene rundt sentrene. Et territorielt politisk system er ofte normalt sett delt opp i flere regioner, som hver for seg er spesifisert avhengige av primær eller et underordnet senter innenfor den hierarkiske fordelingen av urbane steder som utgjør systemet (Rokkan&Flora,1991, s.112). En region kan ifølge Rokkan bli identifisert som en gruppe territorielle enheter som deler noen like karakteristikk. Det er mange ulike måter et territorium kan dele inn områder til ulike regioner og mange ulike karakteristikk man kan bruke for å definere områdene. Rokkan bruker dermed de måtene geografer bruker i praksis for å identifisere regioner. Regioner blir identifisert i tre ulike typer; *homogene, nodale og administrative*. *Homogene regioner* blir definert som et sett av sammenhengende områder som ligner mer på hverandre på en indikator enn noen andre områder innenfor territoriet. Å regionalisere landområder på denne måten er for å etablere et spesifikt sett av sammenhengende områder med deres likheter innen en gitt variable, for å danne en større eller mindre klynge på basis av deres likhets matriser (Rokkan&Flora,1991, s.112). Man kan gjøre dette ved for eksempel å bruke noen typer kriterier innen inntekt, som ville vært en veldig vanlig måte å regionalisere hvis man analyserer regional økonomisk politikk. Andre kriterier man kan bruke kan være språklig identitet, parti-preferanser eller religiøst kirkesamfunn. *Nodale regioner* blir identifisert som sammenhengende landområder som deler en relasjon med hverandre. De deler alle på en form for avhengighet til tjenester av et senter, enten om det er i form av administrasjon, informasjon, handelsvarer eller infrastruktur fasiliteter. Rokkan presenter så et utdrag fra geografen Jefferson som forklarer prinsippet til nodale regioner; «byer vokser ikke av seg selv. Landsbygda setter dem opp til å utføre oppgaver som må bli utført på et sentralt sted.» (Rokkan&Flora,1991, s.113). Sentre har en rekke ulike bidrag de bringer til områdene rundt seg, om det enten er innenfor økonomi, administrativt eller kulturelt. Administrative regioner blir definert som veldig viktige grunnet all den offisielle statistikken som blir samlet på disse stedene (Rokkan&Flora,1991, s.113).

2.3 Periferien i dybden

Rokkan går så videre i sin teori med å gå litt mer i dybden på periferier. Periferier blir definert av Rokkan som et element i en romslig arketype, hvor periferien er underdanige sentrene/sentre sin autoritet (Rokkan&Flora,1991, s.113). Innenfor denne arketypen er det som sagt sentre som sitter på en autoritet som periferiene er avhengige og underdanige av, periferiene er også de områdene innenfor denne arketypen som er lengst unna sentrene i avstand, men fortsatt innenfor arealet til det tilhørende territoriet som sentre innehar kontroll over (Rokkan.S. 1968). En slik definisjon på periferier gir oss en indikasjon på noen av karakteristikkene til en periferi. Disse karakteristikkene er at periferier er områder med lite kontroll over seg selv og egen skjebne, samt viser det også at dette er områder med lite ressurser til å forsvare seg mot press utenfra periferien som truer periferiens distinktive egenskaper/trekk, En periferi kan ofte være et erobret område som kan bli gjort til noe lignende en koloni innenfor sitt eget territoriet, hvor innehaverne av kontroll ofte legger større betydning i avgjørelser etter ønsker fra sentrene som ligger geografisk lengre unna enn det periferien trenger (Rokkan.S. 1968). Periferier pleier også å ha et kjennetegn med dårlig utviklet økonomi, hvor i de verste tilfellene kan ha en økonomi som kunrekker til livsopphold for periferien, som igjen står utenfor det økonomiske nettverket til sitt tilhørende territorium med bytte

og handel (Rokkan.S. 1968). Eller så kan periferien inneha en økonomisk situasjon hvor den er avhengig av enkelte varer eller ressurser som den kun får tak i fra markeder langt unna, som igjen setter periferien i en situasjon hvor den enkelt kan bli utnyttet via raske svingninger i pris og etterspørsel som periferien selv innehar liten eller ingen kontroll over (Rokkan&Flora,1991, s.113). Til slutt vil også en periferi ha et kjennetegn med marginal kultur, uten noen forente eller egne distinktive institusjoner som vil gjøre at periferiens kultur fragmenterer og har manglende fokus på en bredere kontekst (parochial) (Rokkan.S. 1968)(Rokkan&Flora,1991, s.113). Selv om det ikke er helt integrert i hele kommunikasjons- og identitets- nettverket til de dominante innenfor det politiske definerte territoriet, gjør dette periferiens evne til å motstå en absorbering svak og prekær (Rokkan&Flora,1991, s.113).

Dette viser oss at periferiet kan oppstå innenfor tre forskjellige dimensjoner innen sosialt liv; altså politisk, økonomisk og kulturelt. Men hovedpoenget er at periferier er områder som har en avhengighet til et eller flere sentre, og at man ikke kan studere periferiens situasjon uten å se på sentrene. Rokkan går så videre med å presentere to geografiske dimensjoner til begrepet periferi, hvorav den ene er en horisontal dimensjon og den andre en vertikal dimensjon. *Den horisontale dimensjonen* mener Rokkan blir et syn på hvordan man kan studere sentrum og periferi som to forskjellige områder, hvor periferien er et område og en populasjon som ligger langt unna sentre, men blir også kontrollert av sentre (Rokkan&Flora,1991, s.114). *Vertikal dimensjon* mener Rokkan er når man heller ser på den romslige arketyper hvor fokuset heller ligger på personer og populasjon enn geografiske områder og distanser. Altså vil man ut fra denne dimensjonen definere et område som et system basert på menneskelige interaksjon hvor sentrene vil inneha bosettelsen av de viktige beslutningstakerne, og periferien vil inneha bosettelsen til individene som har minst innflytelse på de viktige avgjørelsene og de viktig individene bosatt i sentrene (Rokkan&Flora,1991, s.114). Begge disse dimensjonene er viktige å studere når man analyserer et territorium, siden vi ikke kan studere territorielle forskjeller uten å se på populasjonen og deres interaksjoner, samt kan vi heller ikke studere eliten eller beslutningstakere uten å se nærmere på deres territorielle tilknytning.

Videre legger Rokkan vekt på at det er viktig å ikke kun se på begrepene senter og periferi som rent geografisk beskrivende begreper, men heller ha fokuset på hvordan de to dimensjonene av periferiet interagerer på. Rokkan forklarer hvorfor dette er viktig med å belyse at interaksjon mellom disse to dimensjonene vil påvirke dagliglivet til populasjonen innen periferiene og deres link til grupper i sentrene. Han går derfor videre med å si at periferier også kan bli identifisert som en struktur full av muligheter. Altså områder som gir sine innbyggere en rekke forskjellige muligheter, men attraksjonen og rekkevidden til disse mulighetene blir kontrollert av innflytelse utenfor periferien (Rokkan&Flora,1991, s.115). Den største innflytelsen kommer fra sentrene, som skaper en situasjon hvor enkelte innbyggere fra periferien vil være mer aktive i mulighetene enn andre.

Dermed blir hoved-karakteristikkene til en periferi avstand, avhengighet og forskjeller. En periferi er lokalisert med en stor avstand fra de dominante sentrene/sentrum, og dermed blir også periferiens transaksjoner med sentrene fylt av kostnader. I tillegg vil det være forskjeller mellom sentrum og periferi grunnet avstand og avhengighet - som vil skape en egen identitet til periferien uansett grad av variasjoner mellom sentrum og periferi. Til slutt vil en periferi inneha en avhengighet til et eller flere sentre via i hvert fall en av tre domener som har blitt nevnt tidligere; innenfor politisk beslutningstaking,

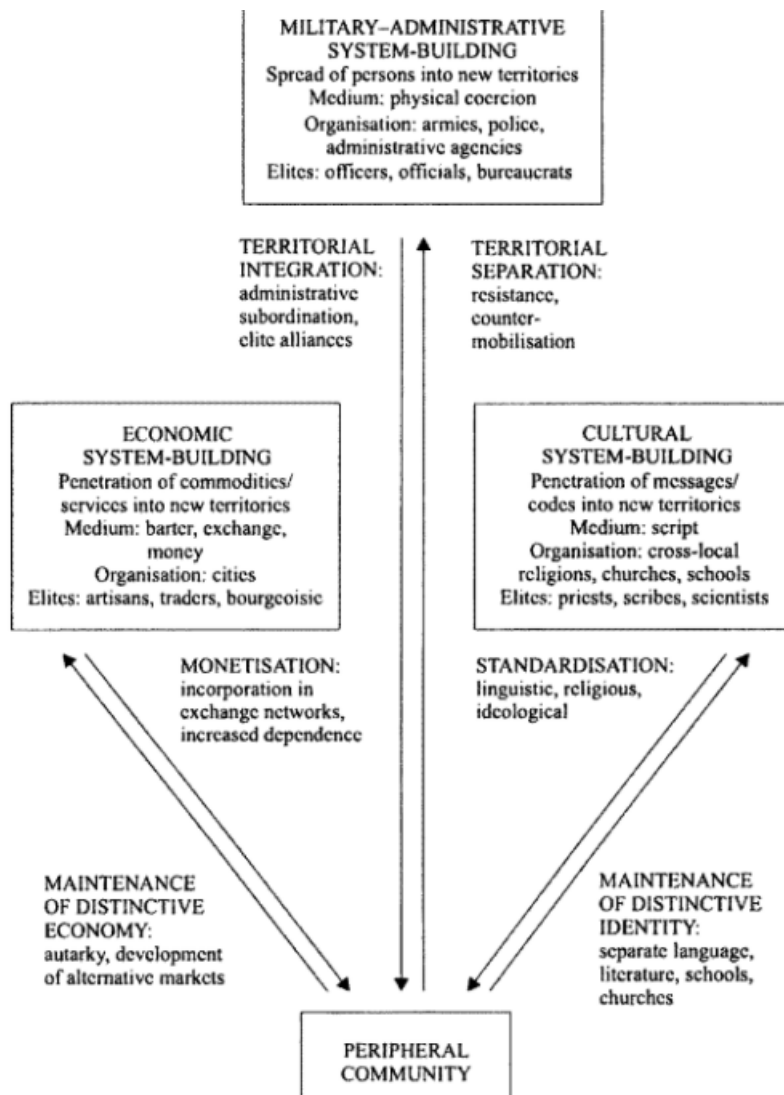
innenfor kulturell standardisering og innenfor det økonomiske livet til territoriet (Rokkan&Flora,1991, s.115). Til sammen vil disse tre karakteristikkenes til en periferi kunne bidra til å skape splittelse, usikkerhet og ambivalens innen periferiens populasjon. Dette kan skje siden populasjonen er del av et system som de samtidig blir marginalisert innen systemet. Periferien innehar en egen identitet, men denne identiteten blir konstant truet av sentrale byråer fra sentrene (Rokkan. S. 1969). Periferiens bevissthet om sitt geografiske særpreg blir hele tiden motvirket av periferiens manglende eller smale evne til å produsere forsvar og kontroll mot grensene som separerer den fra verden utenfor periferien (Rokkan&Flora,1991, s.115).

Periferiens politiske, økonomiske og kulturelle grensers evne til å bli penetrert har stor betydning for den interne strukturen til periferiens populasjon (Rokkan.S. 1969). Grenser som er nærmere resten av territoriet som blir kontrollert av det dominante senteret kan lett bli penetrert av sentrale byråer som er under autoriteten til de dominante sentrene (Rokkan.S. 1969). Men når det kommer til grenser som er mer viktige for periferien, kan det skape konflikter mellom sentrene sin elite og folkemassene i periferiene. Rokkan viser her til at det er tre primære måter av transaksjoner over grenser som korresponderer med de tre tidligere nevnte domene. Den første primære måten er økonomisk; som inneholder import og eksport av varer, tjenester/service, arbeidskraft, kreditter, investeringer og subsidier (Rokkan.S. 1969). Den andre primære måten er kulturell; som inneholder bytting av meldinger, livsstiler, sosiale normer, ideologier, myter og ritualsystemer (Rokkan.S. 1969). Den tredje primære måten er politisk; som inneholder konflikter over territorielle rettigheter, kriger, invasjoner, blokader, allianser, og innkvartering mellom elitegrupper (Rokkan&Flora,1991, s.115). Disse tre typene av transaksjoner utgjør den største delen av dimensjonene mellom senter og periferi forhold. Med disse dimensjonene låser det opp muligheten til å se på hvor sterke og distinktive ulike grenser mellom senter og periferi- territoriet er (Rokkan.S. 1969). Dermed kan vi se nærmere på hvor avhengige hver enkelt sektor av periferien er av autoriteten til sentrene. Da kan vi også se nærmere på hvilke sektorer eller grupper som også gir mest motstand for eliminering av ulike grenser mellom periferi og sentre, som vil gi en mulighet for å analysere periferiens integrasjon til territoriet på en bedre måte. Rokkan legger også fram at selv om periferier har svake grenser og lett kan bli penetrert av sentrale byråer, vil graden av penetreringen variere etter omstendigheter og etter hvilke typer av transaksjoner som er involvert. Dermed mener Rokkan også at dette kan bidra til å skille ulike periferier etter deres distinktioner innen de ulike transaksjonene. Altså vil vi kunne skille mellom hvilke periferier som er distinktive innen politiske, økonomiske eller kulturelle transaksjoner (Rokkan&Flora,1991, s.115).

2.4 Rokkans teoretiske sentrum-periferi modeller, "The baseline model" & "the basic model"

Nå som Rokkan har presentert både sentrum og periferi i dybden, går han videre med å forsøke å anvende den rent teoretiske dybdeinformasjonen om sentrum og periferi til teoretiske modeller som kan brukes for å analysere forholdet mellom sentrum og periferi bedre. Rokkan starter med igjen å gå gjennom hovedkonseptene til sentrum sin struktur, som er deres naturlige mengde på ressurser, distanse og kommunikasjonskanaler. Her vil sentrene som nevnt tidligere ha kontroll over og være i nærheten av de ressursrike områdene. I tillegg vil sentrene også styre store deler av kommunikasjonskanalene i territoriet gjennom kontroll over territoriets språk og sine institusjoner som gir råd og retning til territoriet (Rokkan&Flora,1991, s.117). Mens periferien, som også har blitt nevnt tidligere vil ha liten kontroll over sine egne ressurser, vil være isolert grunnet avstand til sentrene og dermed ikke ha noe betydelig kontroll

over kommunikasjonskanalene til territoriet. Rokkan prøver videre i sin teori å bruke disse komponentene til å lage en modell som gir oversikt over sentrum-periferi forholdet. Dermed presenterer Rokkan det han kaller for «baseline model» som er en modell for prosessen av integrasjon og motstand på et territorielt kontrollsystem i stor skala. Modellen er ment for å vise periferiens forhold til tre distinktive elementer som blir brukt i sentral systembygging; militær-administrativt(politisk), økonomisk og kulturelt. For hvert aspekt av systembygging, vil modellen/diagrammet foreslå den sannsynlige infrastruktur base innenfor ressurser og metoden for territoriell penetrasjon; for eksempel skoler, kirker, språk og spredning av informasjon innen det kulturelle systembyggings-systemet (Rokkan&Flora,1991, s.117). Men sentrum-periferi forholdet er gjensidig- for hvert forsøk sentrum gjør for sentralisering, vil periferien gjøre et forsøk på holde på sin distinktive trekk. Videre går Rokkan frem med å understreke at det er viktig å ikke glemme hvor multidimensjonalt et sentrum-periferi forhold kan være. Det vil si at når vi tenker på de tre settene av forhold de har til hverandre (militær-administrativt, økonomisk og kulturelt), trenger ikke disse nødvendigvis danne en form for klynge i sentraliseringsprosessen. Hver av de tre settene kan penetrere periferien på egen hånd, mens periferien fint klarer å stå imot de andre. Selv om en periferi blir penetrert av et politisk senter for eksempel, betyr ikke dette nødvendigvis at periferien ikke klarer å holde seg økonomisk selvstendig. Samtidig er det viktig å huske at en sentraliseringsprosess skjer over tid, dermed kan det i stedet tenkes at hvis en periferi blir penetrert av et militært administrativt senter, kan det over tid bli vanskeligere å kjempe imot en kulturell penetrering (Rokkan&Flora,1991, s.117). Derfor finnes det ingen enkel ulineær metrikk til å klassifisere områder og deres grad av periferitet. Således må hvert sett av forhold mellom sentrum og periferi bli sett på innenfor et geopolitisk, geoøkonomisk og geokulturelt syn, siden konfigurasjon av sentrum/periferi forholdet kan variere i mange ulike grader. Altså må man bedømme forholdet etter avstand til et alternativt territorielt senter, nærhet til og grad av avhengighet til store handelsnettverk, og grad av distinktive trekk i forhold til kulturelle grupperinger innenfor territoriet.

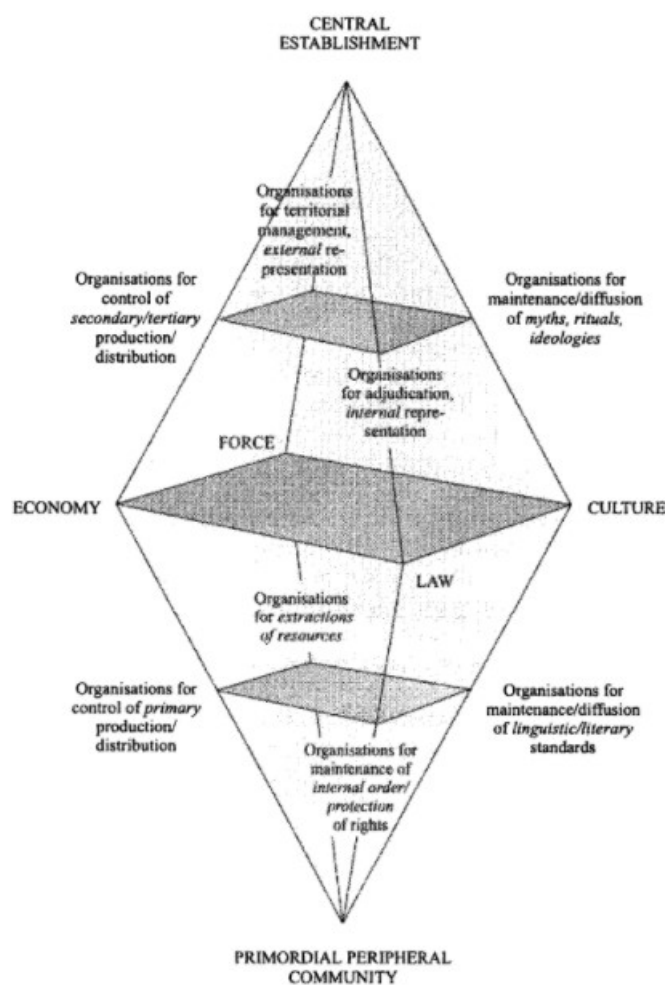
Figur 1: "The baseline model" av Rokkan (Rokkan & Flora, 1999, s. 118)

Etter å ha presentert «the baseline model», går Rokkan videre med å presentere en ny modell kalt «The basic model» hvor han bruker gruppering fokale variabler til modellbygging. Han starter med å definere tre grupper av fokale variabler. Den første er *total system variabler*, som er variabler som representerer faser av endringer av hele interaksjonssystemet innen territoriet som er under kontrollen til sentrale autoriteter. Den andre er variabler som karakteriserer en prosess av mobilisering eller mot mobilisering innen territoriet periferier. Den tredje er variabler som karakteriserer strategier, konflikter og koalisjoner av senter byggende eliter innenfor territoriet (Rokkan&Flora,1991, s.122). Rokkan mener at denne ordningen av forskjeller vil hjelpe å fordrive noe av tvetydigheten rundt bildet av «bygging». Han mener at et seriøst forsøk på konseptuell analyse av system «bygging» må starte fra noen sett av distinksjoner av denne typen: hva er bygd opp og for hvilket formål? Hvilke materialer og ressurser er tilgjengelig, og hva vil den sannsynlige påløpende kostnaden være for å bringe disse sammen? Hvem er arkitektene, hvem finansierer og hvem er entreprenørene som er aktive i byggingen av dette systemet? (Rokkan&Flora,1991, s.122)

Den totale system-fremgangsmåten fokuserer på interaksjonen mellom de fire primære komponentene: makt, kultur, lov og økonomi. Hver av disse polene i det todimensjonale

feltet som skjærer over senter-periferi aksene korresponderer til et sett av funksjonelle forutsetninger for utviklingen og vedlikeholdet til et territorielt system. Det må finnes en form for organisering av forsvar av grenser gjennom bruk av makt. Det må finnes en grad av aksept av en felles kultur, om det enten skjer i form av språk, religion eller begge. Det må også finnes en form for minimal standard for dom over uenigheter og kontroll av uanstendig oppførsel gjennom loven. Og alle disse organisasjonene for vedlikehold av eksterne grenser og intern fred og orden, må av nødvendighet være avhengige av noen ordninger med byråer innenfor økonomi for sin egen overlevelse (Rokkan&Flora,1991, s.122). Men alle disse forutsetningene kan ikke bli etablert og forsterket på samme tidspunkt. Vi kan skille mellom ulike tidsfaser i kampen om å etablere eller forsterke forutsetningene, som igjen gjør det mulig å identifisere krise-sekvenser innen etablering eller forsterkning.

Til slutt går Rokkan videre med å forklare litt til om «the basic model». Han sier at modellen som tar form av et oktaeder viser at de primordiale samfunnene i de subjekte periferiene er knyttet sammen med de differensierte sentrale samfunnene gjennom fire kanaler; det rettslige, det militære, det kulturelle og det økonomiske. Denne tredimensjonale modellen er en viktig enhet for å få spørsmål og data om likheter og forskjeller mellom historiske og politiske systemer (Rokkan&Flora,1991, s.124). Videre lister Rokkan opp tre punkter som viser nytten til «the basic model». Det første punktet er at den tillater oss å karakterisere subjekt-periferienes nivå av funksjonell differensiering og deres avhengighet til sentrene: er de primært knyttet til det totale systemet gjennom militær-ekstraktive apparater, gjennom felleskap med rettslige tradisjoner, gjennom by-nettverket, eller gjennom språk eller religion (Rokkan&Flora,1991, s.124)? Det andre punktet er at den får oss til å stille spørsmål om interne og eksterne ressurser til hovedkomponentene til det sentrale etablissement; hvilke allianser er det som dominerer på innsiden av systemet og hvilke forskjeller er det mellom elite-sektorer sin evne til å arrangere eksterne ressurser til det territoriale systemet (Rokkan&Flora,1991, s.124)? Det tredje punktet er at det får oss til å se nærmere på likheter og forskjeller innen forandingsprosessen: hvilke sentrum-periferi linker ble etablert først, hvilke kom etter dem og hvilke kom sist, og hva var karakteristikkene til periferiens svar på det suksessfulle trekket til sentrene (Rokkan&Flora,1991, s.124)?

Figur 2: "The Basic model" av Rokkan (Rokkan & Flora, 1999, s. 123)

2.5 Variabler

Siden denne oppgaven vil ha stor forankring i Rokkan sin sentrum-periferi teori, vil det også være naturlig å bruke variabler fra denne teorien for lettere å kunne gjennomføre en komparativcasestudie av Det norske distriktsopprøret og De gule vestene i Frankrike. Den avhengige variabelen i denne oppgaven vil være periferiene eller distriktene i seg selv. De uavhengige variablene vil være periferiens forhold til sentrum. Ut ifra Rokkans teori som er nevnt ovenfor ser vi at det kommer til å bli viktig å identifisere variabelen etter hvilken struktur forholdet mellom periferi og sentrum har, altså om det er monocephalic eller polycephalic. Neste uavhengige variabler som blir viktig å se nærmere på er hvilke typer senter er det periferiene er avhengige av (altså politisk, økonomisk eller kulturelle senter) og graden av avhengighet periferien innehar til sentrene. Videre vil det bli viktig å se på uavhengige variabler som karakteristikkene til sentrene, samt se på hvordan disse sentrene har penetrert periferien og hvordan de politiske, økonomiske og kulturelle sentrenes transaksjoner til periferien fungerer. En annen uavhengige variable vil være hvordan forholdet mellom periferiens distinktive trekk politisk, økonomisk eller kulturelt påvirker forholdet til den sentrale eliten, altså om det er en konflikt eller mistillit mellom massene i periferien og sentrum sin elite.

3.0 Metode

Denne oppgaven vil bruke en case-studie med multiple case design eller en komparativ case-studie som det også er kjent som. Case-studie er en forskningsmetode som har en svært allsidig tilnærming til forskning innen sosial- og atferdsforskning (Salkind, 2012). Case-studier består av en detaljert utspørring/forespørsel av en bundet entitet eller enhet hvor forskeren enten ser nærmere på et fenomen gjennom å eksaminere entiteten innen dets sosiale eller kulturelle kontekst (Salkind, 2012). Case-studier har de siste årene blitt sett på som en populær forskningsmetode og blir brukt innen ulike fagområder som historie, økonomi og antropologi for å nevne noen områder. Case-studier kan omhandle kun en case eller flere caser, men metoden stiller krav til begrensninger inne mengde caser grunnet dets natur for dybde-analyser og presentasjoner av casene som setter en naturlig begrensning på hvor mange caser man får plass til innen størrelsen på oppgaven. Forskere som har skrevet om case-studier har definert metoden på mange måter. Noen anser case-studier som en metodisk prosess for å forske på et fenomen i en setting som setter fenomenet i den virkelige verden. Noen ser på case-studier mer som en logisk metodisk måte for å sette opp studiet sitt, altså bruke det som en metode for å få struktur og oversikt over sitt eget studie (Salkind, 2012). Andre ser på case-studier som en kvalitativ tilnærming til forskning som bruker kvalitative metoder.

Selv om det finnes mange ulike meninger om hva case-studie metoden kan defineres som, finnes det fortsatt en fellesnevner. Den fellesnevneren er en tanke fra Louis Smith som nevnte at case-studier er undersøkelse/utforskning av et avgrenset system. En case-studie kan omhandle et individ, en klasse eller på en større skala flere komplekse systemer, men fellesnevneren er et avgrenset system. En case-studie kan være både naturlig og falsk avgrenset, naturlig når de eller det som blir forsket på har kommet sammen av deres egen vilje eller formål som ikke har noe med forskningen å gjøre, for eksempel studenter i et klasserom eller individer som jobber i et departement. Den kan være falsk avgrenset når forskningen avgrenser kriteriene til det/de som blir forsket på ut ifra hva som passer forskningen og forskningsspørsmålene best, for eksempel hvis forskningen kun gjelder unge studenter som har over gjennomsnittlige ferdigheter innen et fag og studerer dermed ikke hele klassen (Salkind, 2012).

Knutsen og Moses skriver i sin bok «ways of knowing» at case-studier er det laveste fundamentale steget innen hierarkiet til naturforskningens metoder. Case-studier er historier med et poeng, de er tilfeller som inneholder noe som kan blir forklart som fenomener (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). Det er disse fenomenene som gjør forskningen interessant siden forskningen er drevet av en teoretisk bekymring eller at man ser at casen har en sammenligning til flere tidligere dybdestudier (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). Selv om det er delte meninger om hvor godt case-studier er som en forskningsmetode, blir det ofte ansett innen samfunnsfaglige fagfelt som en god metode grunnet gode studier som har blitt opparbeidet i løpet av det siste tiåret. Mye av dette er også grunnet forskning hvor case-studier har blitt brukt sammen med andre mer statistiske metoder, hvor de statistiske metodene har hjulpet med å vise mønstre, mens case-studier viser sin styrke ved å belyse mekanismene til casene (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). Oppgaven til naturalistiske case-studie er å identifisere enkelte variabler og spore korrelasjoner og deres kobling i håp om at man finner en kausalitet (Moses. Knutsen. 2012. s.155-169). Samfunnsforskere som bruker denne formen for «process tracing» ser gjerne nærmere på finere/mindre detaljer og har et lavere nivå av analyse enn det som blir foreslått gjennom en teoretisk forklaring (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). Dermed blir målet å bruke case-studien for å se etter om tidligere

hendelser eller prosessen gjennom den utvalgte casen stemmer med alternative forklaringer (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). I min oppgave vil dette bety at gjennom analysen av mine to caser, altså det norske distriktsopprøret og de gule vestene i Frankrike sine tidligere hendelser eller prosesser, vil jeg se om dette stemmer overens med den gitte teoretiske forklaringen som Rokkan gir gjennom sentrum-periferi teorien. Et eksempel på dette kan være å se på penetreringen av periferien i den franske casen, enten økonomisk, politisk eller kulturelt, fra sentrale byråer kontrollert av sentrums eliten, som er forklaringen Rokkan gir.

Det finnes to dominante retninger innenfor case-studier, den ene er didaktisk mens den andre retningen er generaliserende (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). Forskjellen mellom dem kan beskrives kort med at den første setter fokuset sitt på spørsmål som handler om hvordan hendelser forekommer, mens den andre fokuserer på hvorfor det skjedde (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). Den første blir mest brukt til praktiske retninger, som militæret, medisin og rettslære. Det er den generaliserende retningen som er den dominante innenfor samfunnsfaglig forskning, den er den dominante innenfor samfunnsforskning grunnet sitt teoretiske og analytiske fokus (Moses. Knutsen. 2012. s 155-169). Det er dermed den generaliserende metoden som vil bli brukt i denne oppgaven. Som nevnt tidligere i oppgaven vil oppgaven metodisk basere seg på en komparativ case-studie mellom det norske distriktsopprøret og de gule vestene i Frankrike gjennom Rokkan sin sentrum- periferi teori.

Dette gjør oppgaven min om til en hypotesetestende case-studie som bruker komparativt case-studie som sitt design. Noen forskere har ment at hypotesetestende case-studier har definert komparative case-studier som design (Levy, 2008, s.6). Hypotesetestende case-studier har som mål å analysere en eller flere caser, og ut i fra denne analysen kunne finne generaliserende data som gjelder innen og utenfor de gitte casene (Levy, 2008, s.6). Istedenfor å danne nye teorier, bruker denne metoden en analyse av en teori på flere caser for å teste om teoriens sekvenser eller faktorer stemmer overens med den virkelig verdens caser (Levy, 2008, s.6). Og det er dette som er tilfellet i min case, hvor Rokkan sin teori kommer flere ganger med ulike sekvenser eller faktorer som kan forekomme mellom forholdet til sentrum og periferi. Det er disse faktorene eller sekvenser jeg vil se etter i mine caser i et forsøk på å finne likheter i faktorene som kan forklare og teste den mest anerkjente teorien vi har innen sentrum-periferi. Ut ifra dette vil jeg kunne komme med forklarende faktorer for oppstandelsen av distriktsopprør, og forhåpentligvis noen forklarende faktorer som kan vise hvor langt i prosessen et distriktsopprør er. I tillegg vil det være interessant å forsøke å finne forklarende faktorer som kan gi oss en bedre pekepinn på hvorfor det er har oppstått så mange distriktsopprør eller rurale opprør i de siste 10-15 årene, og hvilke tiltak som blir viktig i fremtiden for å skape en balanse i forholdet til sentrum og periferi.

Komparativt case-studie har fått kritikk for måten de velger ut sine caser. Dette er grunnet at mange mente at det lett kunne danne seg et problem hvor forskningen inneholdt flere variabler enn caser, og dermed dannet en situasjon hvor de viktige forklarende faktorene mistet sin evne til å skille seg ut i forskningen (Levy, 2008, s.10). Senere har det blitt diskutert at komparative case-studier skiller seg ut fra de statistiske og eksperimentelle metodene ved at de ikke innehar kontroll gjennom delvis korrelasjoner, men gjennom sin evne til å velge like komparative caser (Levy, 2008, s.10). Dette utgjør et nytt kontrollproblem via vanskelighetsgraden for å finne caser som er såpass like at de gir en komparativ kontroll (Levy, 2008, s.10). Dette har gjort at mye forskning innenfor komparative case-studier velger å bruke en analyse av flere caser

gjennom tid istedenfor ulike caser i forskjellige land. Men uansett metode har det blitt diskutert at en komparativ case-studie er mest effektiv når den innehar få caser (Levy, 2008, s.10).

Etter nå å ha stadfestet at denne oppgaven vil være et hypotese-testende komparativt case-studie, må vi nå gå videre til å presentere hvilke system eller design oppgaven vil bruke. John Stuart Mill introduserte forskjellige metoder som senere har blitt adoptert inn i samfunnsfaglig forskning (Moses. Knutsen. 2012. s 116-130). Mill selv hadde tvil om disse metodene egentlig egnet seg til denne typen forskning, men grunnet disse metodenes popularitet innen komparative studier og resultater blir disse metodene fortsatt brukt innen samfunnsfaglig komparative studier (Moses. Knutsen. 2012. s 116-130). Mill sine metoder er «the method of agreement», “the method of difference”, “the joint method”, “the method of concomitant variation” og “the method of residues” (Saylor Academy.2019). “The method of difference” er en metode som fokuserer på hvordan en forskjell mellom casene kan forklare hva som er faktoren for et fenomen (Mills, Durepos, & Wiebe, 2010). «The method of agreement» er en metode som prøver å se på en likhet mellom casene som kan være en forklarende faktor for fenomenet (Mills, Durepos, & Wiebe, 2010). «The joint method» er metoden som kombinerer de to tidligere nevnte metodene i en egen metode. Dette gir denne metoden en mer presis tilnærming til hva en forklarende faktor kan være ved hjelp av flere positive og negative caser (Saylor Academy.2019). «The method of concomitant variation» er en metode som har fokuset sitt på å finne en nærmere forklaring gjennom variasjoner av ulike variabler som kan gi en forklarende effekt hvis dette samsvarer med en variasjon i fenomenet selv (Saylor Academy.2019). «The method of residues» er en metode som kan forklares gjennom at den ser på en rekke faktorer unntatt én som påvirker en rekke effekter unntatt en. Den faktoren som er unntatt og den effekten som er unntatt vil ha en effekt på hverandre (Saylor Academy.2019).

Ut ifra denne kjappe presentasjonen av Mills metoder, kommer denne oppgaven til å bruke «the method of agreement». Grunnet at denne oppgaven har som formål å bruke Rokkan sin sentrum-periferi teori til å se etter forklarende likheter som kan svare på hvorfor begge disse casene opplever distriktsopprør/rurale opprør. Denne metoden passer oppgaven best siden denne oppgavens tilfelle er at begge casene(det norske distriktsopprøret og «de gule vestene» i Frankrike) hadde samme resultat ved at begge er tilfeller av distriktsopprør (Mills, Durepos, & Wiebe, 2010). Men selv om begge casene har samme resultat, betyr ikke dette at de forklarende faktorene er de samme (Mills, Durepos, & Wiebe, 2010). Dermed kommer disse casene mest sannsynlig til å vise noen forskjellige forklarende faktorer, men også noen få like forklarende faktorer som kan forklare hvordan to ulike caser som opplevde ulike typer distriktsopprør i ulike situasjoner fortsatt endte opp med resultatet distriktsopprør.

Som nevnt tidligere i oppgaven kommer dataene fra denne oppgaven til å komme fra litteraturen. Dermed er det viktig at jeg bruker en del av methodedelen til å forklare hvordan jeg vil behandle data og hvordan jeg vil anvende det. Oppgaven kommer hovedsakelig til å bruke sekundærkilder siden begge casene ikke inneholder noe særlig organisert ledelse som utgir primærkilder, men heller er caser hvor sekundærkilder har kommet i ettertid som gir et klart helhetlig bilde over situasjon i begge casene. Jeg kommer til å anvende data fra pålitelige kilder som forskjellige søkemotorer som google-scholar og jstor, som er søkemotorer som er mer rettet mot akademiske standarder innenfor bruk av referanser. Videre vil bruken av data foregå via innhenting av informasjon og så bruke den ulike litteraturen om casene sammen med litteraturen om

Rokkans sentrum-periferi teori, til å kunne komme med en objektiv analyse av distriktsopprørene. Dette kommer jeg til å gjøre ved å innhente mest mulig objektiv litteratur innen hver case, altså litteratur som innehar informasjon om kun det norske distriktsopprøret eller «de gule vestene» i Frankrike. Etter jeg har innhentet den informasjonen, vil jeg bruke litteratur som kun omhandler Rokkan sin teori for å analysere begge casene og produserer en objektiv konklusjon av likhetstrekkene til casene som kan vise forklarende faktorer til hvorfor begge casene opplevde distriktsopprør. Samtidig vil det også gi svar på om Rokkan sin teori fortsatt kan forklare sentrum-periferi problemer i dagens globale verdenssamfunn.

4.0 Empiri (Presentasjon av casene)

I denne delen av oppgaven vil jeg presentere oppgavens to caser, det norske distriktsopprøret og «de gule vestene» i Frankrike. Det norske distriktsopprøret har foregått over lengre tid i Norge, og gått i intervaller i forhold til mediedekning og grad av popularitet. Derfor velger jeg å avgrense det norske distriktsopprøret til det nye opprøret vi har sett de siste årene, sånn at oppgaven tar for seg to opprør i samme tidsrom og at analysen vil være sentrum-periferi i et globalt verdensbilde. I denne delen vil jeg presentere først den franske casen, før jeg så går videre til å presentere den norske casen. Deretter vil analyse/diskurs delen komme i et kapittel som vil ta for seg den teoretiske analysen av begge casene og vise likhetene og forskjellene mellom casene.

4.1 «De gule vestene» i Frankrike

«De gule vestene» var en aksjon som utviklet seg til et distriktsopprør i Frankrike i tidsrommet 2018 til 2019 og som fikk navnet «de gule vestene» gjennom symbolikken som ble brukt i opprøret, ved at de som støtte opprøret og protestene tok på seg en gul refleks vest som Frankrike påla alle trafikanter til å ha med seg i kjøretøyet. Opprøret fikk sin start etter at Macron hadde vunnet det franske valget i mai 2017 og sittet med makten i nesten 18 måneder (Chamorel.2019.s 48-62). Macron innførte en skattepolitikk som det franske folket oppfattet som en skattepolitikk til fordel for eliten, og hardt rammende for majoriteten av det franske folket. Den siste dråpen som fikk det til å renne over og som i ettertid blir sett på som den avgjørende katalysatoren for det rurale opprøret, var en skattereform på diesel drivstoff (Chamorel. 2019.s 48-62). Det franske folket oppfattet dette kjapt som en skattereform som ville ramme dem hardt økonomisk, i en allerede tøff økonomisk hverdag (Chamorel. 2019.s 48-62). Mange av innbyggerne i Frankrike levde allerede under trange økonomiske forhold, hvor lønnen de fikk ikke var tilstrekkelig opp mot en ønskelig økonomisk levestandard. Når så denne skatten på diesel drivstoff kom, ble det raskt dannet en oppfattelse av at dette ville koste mest for de som bodde i periferien versus den sentrumsnære eliten. Det ble oppfattet på denne måten siden 60 prosent av Frankrikes innbyggere på den tiden eide kjøretøy som brukte diesel, hvorav de aller fleste bodde utenfor byene (Chamorel.2019.s 48-62). Det ville altså si at det kom til å bli innbyggerne i periferien som måtte betale mest av denne skatten siden de hadde lengre kjøreavstander enn eliten i sentrum (Chamorel.2019.s 48-62).

Det var flere grunner enn kun skattereformen på diesel som lå bak «de gule vestene» sin misnøye med makten i Frankrike. En av de store grunnene var Macron sitt image overfor folket. Macron hadde gjennom sin presidentperiode hatt en rekke hendelser hvor han hadde kommet med kommentarer eller svar som overfor det franske folket virket som ufølsomt eller uvirkelig. Dette skal ha vært kommentarer som for eksempel har vært

rettet mot arbeidsløse og lavere arbeiderklasse. En av disse kommentarene gjaldt en arbeidsledig ung person utdannet innen hortikultur, hvor Macron skulle ha svart den arbeidsledige at «han kunne gå rett over gaten og skaffe han en jobb» (Chamorel.2019.s 48-62). Kommentaren var rettet mot å skaffe seg jobb innen en underbetalt restaurantbransjen selv om man hadde fullført utdanning innen et annet fagfelt, som for det franske folket virket som et svært arrogant svar foran de franske mediene. Macron har ved en annen anledning også kommet med en kommentar om at Frankrike bruker alt for mye penger på velferdsordninger som kun holder folk fattig (Chamorel.2019.s 48-62).

Så med et arrogant image har Macron opplevd mye motgang på tiltakene sine. Han har prøvd å gjennomføre et tiltak hvor det var snakk om å senke fartsgrensen fra 90 km/t til 80 km/t på sekundærveger (Chamorel.2019.s 48-62). Dette fikk mange motorister til å stille spørsmål om det egentlig var snakk om offentlig sikkerhet eller et spørsmål om noe annet. Det franske folket reagerte med å protestere. I tillegg innførte også Macron en skattereform som ga en god skattelette til de rikeste familiene i Frankrike, ved å endre på eiendomsskatten (Chamorel.2019.s 48-62). Dette ga det franske folket et bilde av Macron som de rikenes president, med virkelighetsoppfattelse som ikke stemmer overens med hverdagen til den globale økonomiens tapere i Frankrike.

«De gule vestene» sin bevegelse startet raskt etter forslaget om diesel-skatten kom. Med folkets oppfatning av Macron som nevnt ovenfor, ble det raskt dannet videoer i sosiale medier som ytret meninger om at diesel ikke er så miljøskadelig som andre drivstoffer (Chamorel.2019.s 48-62). Disse videoene rettet også søkelys på at det er et velkjent faktum at innbyggere av den franske periferien velger diesel kjøretøy grunnet dets billige drivstoffpriser og robuste motorer (Chamorel.2019.s 48-62). Med andre ord inneholdt disse videoene en politisk ytring om at dette var nok et bevisst økonomisk slag mot periferien. Bevegelsen startet i sosiale medier og chatte-forumer hvor lokale grupper ble dannet for å gå sammen i demonstrasjoner (Chamorel.2019.s 48-62). De skulle ta på seg gule vester, okkupere rundkjøringer og sette opp vei-blokader for å vise sin misnøye mot det nye diesel-skatten. Bevegelsen inneholdt folk fra både far-right og far-left grupper, og hadde kjennetegn ved at mange av medlemmene var individer med lav utdanning og lav inntekt (Chamorel.2019.s 48-62). Gruppen fikk raskt flere medlemmer på et nasjonalt nivå som hovedsakelig var delt inn i lokale grupper som demonstrerte i rundkjøringer på lørdager (Chamorel.2019.s 48-62). Siden de lokale gruppene ble dannet i lokale sosiale medier, hadde ikke gruppen noen tydelig ledelse, og det fikk den heller ikke etterhvert som medlemstallene økte. Dette gjorde det vanskelig for mediene og det politiske senteret i Frankrike å forstå hva bevegelsens klare mål var og hvilke tiltak de ønsket å oppnå. For «De gule vestene» handlet ikke dette om klima- eller miljøpolitikk, men heller om en felles folkeaksjon for de økonomiske gruppene som ville bli hardest rammet av Macron sine økonomisk-politiske tiltak (Chamorel.2019.s 48-62). En folkeaksjon som kunne bidra til å hjelpe disse økonomiske gruppene å oppnå en levestandard med en økonomisk stabilitet (Chamorel.2019.s 48-62).

I 2018-tidsrommet hvor demonstrasjonene/protestene startet, var Frankrike på sjette plass innen verdensøkonomien, med rundt totalt 2,78 trillioner (Shultziner&Kornblit.2020). Dette ga Frankrike muligheten til å etablere gode velferdsordninger, som i teorien skulle kunne gi innbyggere rundt omkring, ordninger og tiltak for en bedre levestandard. På samme tidspunkt opplevde Frankrike også en økonomisk oppgang på cirka 7,33 prosent. Selv om det også på dette tidspunktet virket som at denne økonomiske oppgangen sakte men sikkert begynte å stagnere var dette

fortsatt en imponerende og god økonomisk situasjon (Shultziner&Kornblit.2020). Det var disse tallene og den økonomiske situasjonen som lå bak aggresjonen mot regjeringen og Macron for «de gule vestene». «De gule vestene» satt igjen med en følelse av at de hardtarbeidende lave og middels økonomiske klassene i Frankrike fikk for lite igjen av de økonomiske godene i forhold til sitt arbeid. At det kun var den franske eliten og sentrumboende residensene som fikk mesteparten av de økonomiske godene av landets økonomiske situasjon (Shultziner&Kornblit.2020). Dette skaper en interessant samfunnsrolle-tolkning hvor «de gule vestene» sine medlemmer anser seg selv som de som fortjener å være de som mottar hoveddelen av rikdommen fra den økonomiske oppgangen, istedenfor å være de som understøtter de rike (Shultziner&Kornblit.2020).

I oppgave har jeg allerede trukket frem et av særtrekkene til denne bevegelsen, nemlig mangelen på en klar ledelse eller organisasjon. Det hele startet da forretningskvinnen Priscillia Ludosky opprettet en online underskriftskampanje mot det nye forslaget om diesel-skatt. Samtidig startet en fransk trailersjåfør en Facebook-side, hvor han la ut selvlagde videoer om hans aggresjon og uenighet med diesel-skatten (Shultziner&Kornblit.2020). Begge disse fikk raskt stor oppslutning og mange følgere av enige franske innbyggere. De to ble sammen enige om at den 17. november 2018 skulle de samle folket til en demonstrasjon mot diesel-skatten i Paris, som media allerede hadde navngitt «de gule vestene» (Shultziner&Kornblit.2020). Etter dette tiltok raskt følgingen på sosiale medier og som nevnt tidligere ble det dannet lokale grupper i sosiale medier. Det interessante med dette er at det var innad i disse sosial mediegruppene at bevegelsens mål og ønske ble diskutert. Det samme gjaldt også diskusjon rundt organisasjon og logistikk av demonstrasjonene. Dette gjorde ledelsesperspektivet av bevegelsen svært diffust, men samtidig ble lørdagen for disse sosiale medie gruppene et felles nasjonalt symbol som bevegelsens store dag for demonstrasjoner og visning av misnøye (Shultziner&Kornblit.2020).

Bevegelsen/demonstrasjonens grunnpilar ble okkuperingene av rundkjøringer. Dette ble fort noe mer enn kun et sted for å markere misnøye. Rundkjøringene ble fort til en sosialiseringsarena for medlemmene av bevegelsen, som ga medlemmene av de lokale «gule vestene»-gruppene muligheten til å møte hverandre og skape sosiale bånd sammen (Kipfer. 2019. s 209-231). Det ble fort en arena hvor mennesker av ulike klasser og kulturer møtte andre mennesker som de nødvendigvis ikke ellers ville møtt eller hatt noen sosiale relasjoner til. Dette var med på å skape samhold og solidaritet innad i de lokale «gule vestene»-gruppene ved at de sammen delte lunsj, satte opp telt sammen, og delte samme økonomiske hverdag (Kipfer. 2019. s 209-231). Ved hjelp av denne solidariteten og samholdet, skapte dette for mange av bevegelsens medlemmer en følelse av en liten seier mot regjeringens tiltak, og et håp om en sakte men sikker økonomisk bedring på levestandard, lønninger og en generelt bedre økonomisk hverdag. Selv om okkuperingen av rundkjøringene lå som en grunnpilar i «de gule vestene» sin bevegelse, ble dette raskt et springbrett til andre former for demonstrasjoner etter at rundkjøringene hadde vært arena for samling av de lokale gruppene (Kipfer. 2019. s 209-231). «De gule vestene» la fort merke til fagforeningsmedlemmenes uttrykk formisnøye mot de nye tiltakene - som var å hindre mye av trafikken på havner, toglinjer og andre områder. «De gule vestene» startet raskt å spre sin oppmerksomhet til andre former for visning av misnøye. De utvidet raskt sin strategi til også å ødelegge radarkontroller, hindre passeringer ved bomstasjoner/tollboder, samt også effektivt hindre innfart på andre transport-infrastrukturer som motorvei vekslinger, flyplasser, toglinjer, tunneler i alpine og maritime havner (Kipfer. 2019. s 209-231).

«De gule vestene» sin respons satte spor hos Macron og den franske regjeringen. Fra midten av november til desember 2018 opplevde Macron og den franske regjeringen størrelsen på «de gule vestene» sin bevegelse, og ressurskostnaden som måtte til for å forsøke å gjenskape ro og orden, som tilnærmer en normal hverdag (Kipfer. 2019. s 209-231). Macron prøvde som første innsats å forsikre folket at han hadde gått tilbake på å innføre diesel-skatten som startet opprøret, og lovte i tillegg å øke lønnene til minimumslønn for ansatte, samt også øke grensen for det økonomiske minimum for pensjonister. Men Macron sin første innsats mot bevegelsen hjalp ikke (Kipfer. 2019. s 209-231). «De gule vestene» fortsatte sine demonstrasjoner og andre aktiviteter, samtidig som et folkepress for at Macron skulle si i fra seg sin politiske makt steg. Dette ble vendepunktet for Macron sin regjering, som nå begynte å innføre en mer truende taktikk mot «de gule vestene». «De gule vestene» ble fort sett på som statsfiender av regjeringen, og dermed ble det også innført mer aggressive regler og tiltak som politiet kunne bruke for å få kontroll på de demonstrerende vestene. Politiet begynte å bruke gass og gummikule granater for å kue aggregerende demonstranter, samt også bruke pansrede kjøretøy (Kipfer. 2019. s 209-231). Det ble også tatt i bruk metoder hvor politiet på forhånd kunne arrestere eller sette demonstranter i varetekt, hvis de hadde mistanke om at individet ville delta i aktiviteter som kunne skape uro (Kipfer. 2019. s 209-231). Denne politiske taktikken økte spenningsnivået mellom «de gule vestene» og Macron. Men selv om Macron og regjeringen så på «de gule vestene» som en statsfiende, fikk de god støtte av det franske folket, med 70 prosent (tall fra IFOP; French Institute Of Public Opinion) av det franske folket som godkjente deres handlinger og bevegelse, og i tillegg 72 prosent som mente at «de gule vestene» belyste de problemene som hele Frankrike sto overfor (Chamorel. 2019.s 48-62).

«De gule vestene» sine tre hovedsaker var altså å kjempe imot utviklingen som skapte sosial-økonomiske forskjeller, skattepolitikk og mangelen på direkte demokrati (Chamorel. 2019.s 48-62). Som nevnt tidligere i oppgaven var «de gule vestene» opptatt av økonomisk levestandard og sosiale ulikheter. Spesielt en sosial ulikhet mellom distrikts befolkning og fransk elite. Dette sentrum-periferi synet på sosial-økonomiske ulikheter kommer som nevnt av flere grunner, men en av grunnen er den franske eiendoms- situasjonen. I flere tiår har Frankrike opplevd stigende eiendomspriser samtidig med den Franske økonomiske oppgangen (Chamorel. 2019.s 48-62). Dette har ført til at arbeiderklassen og den lavere middelklassen ikke lenger har råd til å bo i sentrum, og skapt en utvikling hvor de med årene kun har hatt råd til å bo lengre og lengre unna sentrum. Boligutviklingen i Frankrike har skapt et system som for det franske folket kan føles som et sosial-økonomisk klassesystem (Chamorel. 2019.s 48-62). Hvor systemet er delt inn i ringer som vokser seg større i omkrets - fra det lille sentrum hvor eliten ligger til man kommer til utkanten av systemet, nemlig den lavere middelklassen og arbeiderklassen som er plassert i periferien (Chamorel. 2019.s 48-62). Denne utviklingen har skjedd gradvis, men når «de gule vestene» sin bevegelse startet mot Macron sin skattepolitikk, ble den sosialøkonomiske klasse-inndelingen veldig markant for «de gule vestene» (Chamorel. 2019.s 48-62).

Som nevnt ovenfor hadde «de gule vestene» også en interesse for selve den politiske styreformens Frankrike hadde. «De gule vestene» følte med den sosial-økonomiske situasjonen de var i, og med Macron som president sin manglende evne til å endre «de gule vestene» sin sosial-økonomiske situasjon, en følelse av manglende demokrati. Dette ble fort om til et rop om en ny demokratisk styreform, som kunne ligne mer på et direkte demokrati (Lianos. 2019. s 1-3). Et demokrati hvor folket satt med mer makt og hadde muligheten til å kunne påvirke beslutninger som hadde konsekvenser for deres

levestandard. Grossman mener at en av grunnene til at misnøyen med denne politiske styreformens har kommet frem blant det franske folket, kan ha noe med hvordan selve valgsystemet fungerer i praksis (Grossman. 2019. s 30-34). I Frankrike består valgsystemet av flere runder med stemming hvor de to mest populære kandidatene står igjen. Grossman mener at dette er et system som gir fordeler til en viss type politikere; de som er høylytte og kommer med lovnader og programmer som virker veldig lovende, men som fort kan være vanskelige å gjennomføre når de kommer til makten (Grossman. 2019. s 30-34). Dette skaper da falske forhåpninger blant folket og når da disse forhåpningene ikke blir innfridd, skapes også mistillit til politikerne (Grossman. 2019. s 30-34). Siden Frankrike har mange handelsavtaler og er medlem av EU, fører dette med seg enkelte forpliktelser til disse organisasjonene og instituttene. Dermed står ikke politikerne like fritt til å endre økonomisk og sosial politikk som de kanskje gir uttrykk for til folket under valgrunder og valgdebatter.

4.2 Det norske distriktsopprøret

I de seneste årene har det vært mye snakk i media om at et nytt norsk distriktsopprør er på fremmarsj. Det har vært en utviklende trend hvor vi har sett norske sosiale grupper, bygder, små byer og distrikter røste opp om sin uenighet med regjeringens reformer og politikk (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Dermed er sentrum-periferi debatten som Stein Rokkan utviklet for mange år siden tilbake i det norske samfunnet. Ulikt det franske distriktsopprøret hvor det hovedsakelig var en folkebevegelse som kjempet for de samme få økonomisk-politiske sakene, har det norske distriktsopprøret båret preg av ulike grupper som dannes for å uttrykke sin misnøye med ulike politiske saker, for eksempel med demonstrasjoner mot nedleggelse av statsinstitusjoner som sykehus, skoler, politi-avdelinger/kontorer og forsvarsanlegg i distriktene. Noe av disse demonstrasjonene har også hatt en annen side ved seg, hvor fokuset blir lagt mer på fraflytting av statlige arbeidsplasser i distriktene mer enn det å miste selve tilbudet av de statlige institusjonene (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Fraflyttingen av statlige arbeidsplasser innen yrkesområder som posten, politiet, rettsvesenet og arbeids- og velferdsetaten NAV skader potensiell og/eller eksisterende vekst i distriktene, og kombinert med kommune- og fylkes-sammenslåinger dannes det en sentraliseringsprosess som skaper frustrasjon i periferiene.

Misnøyen som har oppstått mellom distrikt og sentrum har man sett tydelig rent politisk gjennom Senterpartiets økt velgeroppslutning over de siste årene. Senterpartiet har klart å markedsføre seg politisk som det politiske partiet for folket i distriktene (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). De har gjort til sine kjernesaker over de siste årene problematikken som innbyggerne i distriktene har vist misnøye, som for eksempel skole- og sykehusnedleggelse, fylkes- og kommunesammenslåing og den store ulvedebatten som foregikk i mediene. Mye av Senterpartiets fortjeneste for den nye velger suksessen skyldes at de sammen med distriktene har stilt seg kritiske til regjeringer og sentrum sin bruk av ekspertmakt i politiske saker som har konsekvenser for distriktene (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Det som det norske folk i distriktene har reagert på ved denne ekspertmakten, er at disse ekspertene som regel er individer som er bosatt i Oslo-området, og likevel kommer med ekspertråd om distriktenes situasjon (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Dette har skapt en situasjon som framstår som et sentrum-periferi opprør når folket i distriktene uttrykker sin misnøye med regjeringens forslag og reformer som er basert på ekspertråd fra eliten i Oslo/sentrum (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17).

Det har også blitt gjennomført politiske reformer i Norge de siste årene i offentlig sektor. Hvorav disse reformene har blitt begrunnet med at de skal være rettet mot etatene som leverer tjenester, hvor reformene har som mål å gjøre disse nevnte etatene mer effektive og «robuste» (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Dette har vært gjort med en intensjon om å gjøre etatene innen offentlig sektor bedre rustet til å møte nye utfordringer, spesielt nye teknologiske utfordringer samt også kunne lettere rekruttere individer med høyere kompetanse inn i offentlig sektor (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17).

Innenfor disse reformene har det også vært et motiv med økonomisk sparing innen offentlig sektor, noe som gjorde at avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE-reformen) ble utviklet (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). ABE-reformen ble innført i 2015 og hadde som formål å kutte alle statlige etater sine årlige overføringer med 0,5 prosent av alle driftsutgifter over statsbudsjettet. ABE-reformen ble etablert for å kutte byråkrati og få mer igjen for pengene i statlig forvaltning (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Siden reformen kuttet de økonomiske ressursene til statlige etater, måtte etatene se hva som var den største utgiftsposten og se etter muligheter for å spare. Den største utgiftsposten til de statlige etatene var lønninger og ble dermed den posten hvor utgiftskuttet måtte tas. Dermed gjorde ABE-reformen, sammen med statlige etaters egne reformer, en praksis hvor det ble kuttet antall stillinger i statlige etater i de norske distriktene (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Når det i ettertid har blitt forsket på hvor disse kuttene ble gjort, fant man et interessant funn. Antall stillinger i offentlige etater har økt i denne perioden med 55000, samtidig som mange distriktskommuner har mistet stillinger i offentlige etater, eller så har de mistet ulike tiltak og tilbud fra offentlige etater (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Det interessante er at det ikke er sentrum Oslo som har økt antall stillinger innen offentlige etater, men andre norske store byer som Bergen, Stavanger, Kristiansand og Trondheim (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Dette viser med andre ord at den sentraliseringsprosessen vi har sett i Norge har tatt enda et steg videre, ved at de ikke lenger har kun fokus på Oslo som sentrum, men også mange andre av de store norske byene. Dette kan forklares gjennom at mange små og mellomstore byer får en negativ nærings- og befolkningsvekst, siden det offentlige ikke lenger har nok ressurser til å bidra /støtte opp under denne lokale samfunnsøkonomien. Dette fører da til at de store byene og landsdelssentrene får mer vekst av de små og mellomstore byene, siden de ikke lenger kan brødfø seg av de små lokalsamfunnene rundt seg (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17).

En av de største sakene innen det nye norske distriktsopprøret har vært kommune- og fylkes-reformene som Solberg-regjeringen innførte under sin maktperiode. Kommunereformen ble innført i tidsrommet 2014-2017 og fylkes/region reformen ble innført i 2016-2017 (Aarsæther. 2020. s 148). Begge disse reformene ble foreslått og etter hvert innført grunnet Solberg-regjeringens argumenter om at det var nødvendig å få færre kommuner og fylker i Norge. Dette skulle i deres øyne være en nødvendig modernisering, hvor det nye systemet skulle være bedre rustet til å tilpasse seg utviklingstrekk og endringer i bosetting, offentlig økonomi, næringsliv og kommunikasjon (Aarsæther. 2020. s 150). Et av de største argumentene Solberg-regjeringen brukte for å fremme disse reformene var at små kommuner ikke ga eller var i stand til å yte gode tjenester til folket i de små kommunene, og dermed ville sammenslåing føre til bedre tjenester til folket (Aarsæther. 2020. s 148). Siden folketallet i den geografiske periferien går ned/synker, fører dette til at grunnlaget for det kommunale tjenestetilbudet blir svekket. Dermed mente de som var for disse reformene at det ville være i både by og

distriktenes egen interesse om distriktskommunene slo seg sammen med de nærmeste større distrikts bykommunene (Aarsæther. 2020. s 151). Den andre siden av debatten rundt disse reformene ser denne politiske saken fra det geografiperiferetiske synet, hvor utgangspunktet er at kommunene har vært en høvelig og tilgjengelig institusjon for lokalbefolkningen. Befolkningen innenfor disse kommunene opplever at kommunene som de er uten sammenslåing, har skapt en lokal velferdsutvikling, og at det lokale næringslivet fortsetter å skape arbeidsplasser og viktig eksportinntekter for landet (Aarsæther. 2020. s 151). Befolkningen i disse nevnte distriktskommunene ser heller sentraliseringen og den økte befolkningen i byene som problemet, enn en ny kommunereform som løsning på problemet.

I Kapittelet til Aarsæther introdusere han begrepene «systemkapasitet» og «borgereffektivitet» som opprinnelig kommer fra statsviterne Robert Dahl og Edward Tufte (Aarsæther. 2020. s 152). Dette er begreper som beskriver hva som vinner og hva som går tapt av ulike politiske administrerende måter å styre på. «Systemkapasitet» beskriver de store endringene som ville gi evne til å produsere gode tjenester, ved å gi et kraftig økonomisk grunnlag for offentlig sektor (Aarsæther. 2020. s 152). «Borgereffektivitet» er små endringer som vil gi innbyggerne en større mulighet til å delta politisk og avgjøre sakene som omhandler seg selv (Aarsæther. 2020. s 152). Dette vil kunne øke lokalt politisk engasjement og gi lokalkunnskap til de politiske vedtakene (Aarsæther. 2020. s 152). Hvis man kombinere disse to politisk administrative måtene, kan man oppnå ett vinn-vinn spill hvor man får det beste ut av begge, altså en moderne utvikling i de små kommunene og en mer nærdemokratisk ordning i byene som vil løse sosiale og politiske problemer for byene. Men ser man på dette som et nullsumspill, vil dette skape lite samarbeid mellom utvikling og nærdemokrati. Det kan da resultere i små kommuner med høy «borgereffektivitet», men lite utvikling i form av viktige store endringer (Aarsæther. 2020. s 152). Når man ser på forskning av tjenestetilbudet mellom store byer/kommuner og små kommuner, finner man et paradoks ved at det er høyere utdanningsnivå hos tjenesteyterne i de store byene/kommunene samt bedre legedekning, men innbyggerne i de små kommunene er mer fornøyde med tjenestene enn innbyggerne i store byer/kommuner (Aarsæther. 2020. s 154). Dette kan mulig forklares ved at tjenestene i de store kommunene/byene har høyere kvalitet i form av spesialiserte tjenester, mens de små har lettere oversyn, bedre informasjonsflyt mellom de få arbeiderne innen tjenesten og et mulig nærere forhold til brukerne av tjenestene. Dermed kan små kommuner gjennom samarbeid med andre kommuner skape avtaler som spesialiserer dem, samtidig som de holder på sine fordeler. Dermed er konklusjonen av forskning på tjenestekvalitet i kommuner at både små og store kan gi gode tjenestetilbud, og på de områdene de små kommunene ikke er så spesialiserte, finnes det muligheter gjennom samarbeid til å kunne finne løsninger som vil gi de bedre spesialiserte tjenestetilbud (Aarsæther. 2020. s 155). Dermed blir poenget at en sammenslåing av kommuner ikke nødvendigvis trenger å være en så nødvendig modernisering, som Solberg-regjeringen ville ha det til.

Når gjennomføring av både kommune- og fylkes reformene skulle gjennomføres, skulle dette bli gjort på en «nedenfra og opp» måte. Det vil si at det skulle starte med at kommunene og fylkene hadde samtaler med de nabokommunene og nabofylkene de eventuelt skulle slå sammen med, før det så skulle gå videre opp i styringsmaktene helt til stortingsvedtak. Men i realiteten ble det gjennomført på en «ovenfra og ned» metode, ved at fylkesmannen fikk makten til å overstyre flertallsbeslutninger om sammenslåing (Aarsæther. 2020. s 155). Mange kommuner og fylker viste stor uenighet til sammenslåing, men likevel ble noen kommuner og fylker sammenslått (Aarsæther. 2020.

s 155). Noe som har skapt en konflikt i sentrum-periferi debatten i Norge, hvor mange innbyggere sitter igjen etter disse reformene med en følelse av å ikke bli hørt.

Et annet tema innenfor det norske distriktsopprøret er det som blir kalt for statlig tilbaketrekning (Vik, Almås, Flø & Fuglestad. 2020. s 295-310). Dette er et komplisert tema som består av mange ulike områder. Et av de er den politisk økonomiske situasjon i distriktene. Som nevnt tidligere hadde ABE-reformene en stor innvirkning på offentlig arbeidsplasser i distriktene, som igjen hadde innvirkning på den lokale økonomien. I tillegg ser vi en utvikling innen primærnæringene hvor flere og flere sliter med å tjene nok til drift, samtidig som forskning viser at primærnæringene aldri har vært mer effektive. Det er her den teknologiske utviklingen kommer inn. Den har bidratt til en situasjon hvor de som har vært store innen næringen har ressurser nok til denne utviklingen og dermed vokser seg større (Vik, Almås, Flø & Fuglestad. 2020. s 295-310). Dette skaper situasjonen hvor de store dytter ut de små fra næringen og tar over deres andeler. Samtidig som dette pågår har man også innført reformer som legger ned lokale statlig institusjoner, som politi, skole og sykehus i et forsøk på sentralisering (Vik, Almås, Flø & Fuglestad. 2020. s 295-310). Dette skaper dermed en situasjon hvor innbyggerne i periferien føler at de utvikler ressurser, men ikke får noe igjen for det, og at de nærmest blir forlatt av staten og må løse opp i problemer selv i en situasjon som virker økende bekymringsfull for innbyggerne (Vik, Almås, Flø & Fuglestad. 2020. s 295-310). Dette blir beskrevet av Bjørn Egil Flø som en «følelse av ran», hvor innbyggerne i distriktene har merket skriftene i den norske distriktpolitikken (Flø.2020.s 35-54). Hvor politikken er mer fastbundet av internasjonale og globale avtaler som utgjør konsekvenser for distriktene, konsekvenser de oftest må løse sammen som et lokalsamfunn uten en hjelpende stat.

Man fikk se et tydelig signal fra det norske distriktsopprøret under kommunevalget 2019. Valget var preget av protester inne politiske saker som sentralisering, høye bompenggeutgifter og manglende innsats for klima (Melås & Blekesaune. 2020. S 82-101). Som nevnt tidligere i oppgaven ble dette et ekstremt godt valg for Senterpartiet, som klarte å markedsføre seg som partiet for distriktpolitikken. Senterpartiet klarte å føre en politikk som på mange måter fikk samlet mange av de ulike sakene i distriktsopprøret under en paraply. Denne paraplyen ble vinklingen om at det meste handlet om distrikts velferd og den truende posisjonen distriktet befant seg i. Dette gjorde at de ikke bare vokste i distriktene, men også større tettsteder (Melås & Blekesaune. 2020. S 82-101). Høye bompenggeutgifter var også en stor sak innen distriktsopprøret og kommunevalget i 2019. Dette ser man tydelig på partiet Folkeaksjonen Nei til mer bompenger (FNB) som gjorde et godt valg med 5,8 prosent i Oslo, ifølge NRK sine valgresultater (NRK. Valgresultatet. 2019.). FNB gjorde det også bra i Stavanger og Bergen. FNB kom på tredje plass i kommunene Bergen og Stavanger, mens de kom på sjette plass i Oslo - likt med partiet Venstre (NRK. Valgresultatet. 2019.). I en artikkel i Aftenposten ble lederen av partiet intervjuet etter at valgresultatene var ferdigstilte. I intervjuet sier FNB lederen Bjørn Revil at han ønsker seg en politikk som er for alle i byene, og presiserer at for mange trenger man en bil for at hverdagen skal gå opp (Sørgjerd. 2019). Han kritiserer også de tidligere lederne i Oslo som har ført en dårlig politikk etter hans mening. Han forteller videre at partiet ikke er et énsaks-parti og mener selv at partiet er blokkuavhengig og sentrumsorientert (politisk, ikke i forhold til sentrum-periferi) (Sørgjerd. 2019). Deres oppslutning i valget kan bli sett på som en folke reaksjon mot en sentrums elite, som i folket sin oppfatning ikke innser hvilke hverdagslige utfordringer de møter.

Ulvekonflikten har vært en stor konflikt innenfor det nye norske distriktsopprøret. Konflikten handler om områder på Østlandet hvor ulvebestanden har vokst og begynt å komme for nært innbyggerne i området. Den ene siden av konflikten er innbyggerne og bøndene i det ulvebebodde område, som enten mister gårdsdyr til ulven eller opplever det som skremmende med ulve aktivitet for nær bebyggelse eller frimark brukt til fritid og trening. Den andre siden består av miljøaktivister og ansvarlige innen rovdyrpolitikken som mener ulvebestanden må beskyttes og ivaretas. Argumentet til denne siden er at denne ulvebestanden er norsk-svensk, som gjør oss forpliktet til å ta vare på bestanden ifølge Bernkonvensjonen. Dermed mener denne siden at løsningen til denne konflikten må være en fredfull sameksistens mellom ulv og menneske. Siden av konflikten med innbyggerne og bøndene mener at ulvebestanden ikke er norsk-svensk, men finsk-russisk basert på data fra forskning som indikerer at den norske bestanden var så godt som utryddet i 1860 årene. Dermed var det mest sannsynlig et innvandrende ulvepar som ble oppdaget i Norge på 1980 tallet. Hvis denne ulven er av finsk-russisk avstamning, ville det da endre Norges forpliktelser til å ta vare på ulven. Argumentet til ulvemotstanderne er at ulven har en negativ effekt på lokalsamfunnet, om det enten er innenfor økonomisk tap ved dyr som blir spist av ulven eller ved frihetsberøvelsen ulven forårsaker for innbyggerne på grunn av redsel for farlige møter med ulven. Dermed blir en fredfull eksistens ikke mulig med en ulvebestand så tett på innbyggerne. Konflikten blir derfor fort preget av et sentrum-periferi syn, hvor lokalbefolkningen kjemper mot politikere og natur-miljø organisasjoner fra sentrum. Når enkeltsaker innenfor denne konflikten kan gå så langt som til rettsvesenet eller stortinget, skaper dette en situasjon som kan oppfattes som udemokratisk for lokalbefolkningen. Denne konflikten er komplisert siden de ulike siden i konflikten ikke deler samme syn på naturpolitikk og naturen i seg selv.

5.0 Analyse og drøfting av casene

Etter som begge casene nå har blitt presentert, er det neste steget i oppgaven å analysere casene etter Rokkan sin sentrum-periferi teori og bruke John Mills «method of agreement». Teorien og metoden vil bli anvendt for å finne likhetstrekk som kan antyde hvilke faktorer som bidrar til resultat distriktsopprør. Disse faktorene kan muligens også svare på hvorfor vi har sett denne økende trenden de siste årene med distriktsopprør i demokratiske land.

Noe av det første man legger merke til med disse to casene, er hvilken struktur sentrene har. I begge casene beskrives distriktsopprørene som folkeopprør mot et sentrum og en sentrumsnær elite. I «de gule vestene» sitt tilfelle var dette rettet mot Macron og hans sentrum nærme elite i Paris (Chamorel. 2019.s 48-62). I det norske distriktsopprøret sitt tilfelle var mye av opprøret rettet mot Solbergs sittende regjering og en Oslo-boende elite, hvor det var flere tilfeller av saker som omhandlet distriktene som ble behandlet av sentrumsnære eksperter (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Denne typen sentrumstruktur kaller Rokkan for "monocephalic" struktur. Altså en struktur hvor det hovedsakelig er et sentrum som inneholder de ulike typene sentrer (militær administrerende/politisk, økonomisk og kulturell) (Rokkan&Flora,1991, s.111). Med denne strukturen vil det altså si at begge casene viser at distriktene som periferi var underlagt kontroll innen politiske, økonomiske og kulturelle avgjørelser fra et sentralt sentrum som inneholdt eliten innen disse tre sektorene. I motsetning til at disse tre sentrene var spredt omkring i det geografiske territoriet, hvor periferiens avhengighet ikke nødvendigvis hadde trengt å være så ekstrem til hvert senter. Denne typen

sentrums-struktur ville vært kalt "polycephalic" (Rokkan&Flora,1991, s.111). Den "monocephalic" sentrums-strukturen kan være en faktor for at begge casene hadde et så sterkt fokus på en populistisk sentrum-periferi vinkling i sine opprør. Siden eliten blir så sentralisert, vil det også medføre at sentrum sine institusjoner vil være sentralisert og dermed ha en bedre mulighet til kommunikasjon og informasjonsutveksling. Dette kan da være med på å gjøre det enklere for sentrum sine institusjoner til å samarbeide for å skape en sterk avhengighet til sentrum hos periferiene, samt også enklere finne hvilke sentrum institusjoner som enklest kan penetrere periferien og dermed skape en avhengig periferi som mister sine distinktive karakteristikk. Dette vil da kunne skape en populistisk oppfatning i periferien, hvor det blir vinklet som folket mot sentrumseliten.

I både «de gule vestene» sitt opprør og det norske distriktsopprøret ser man antydninger til faktorer innen saker som involverer en blanding av det politiske sentre og det kulturelle sentre innenfor sentrum. I begge casene ser man saker hvor det oppleves at politiske avgjørelser blir gjort som ikke gjenspeiler forståelse for distriktenes kulturelle hverdag og distinktive trekk. Dette er avgjørelser som for eksempel går på nedleggelse av skoler, de kulturelle forskjellene i ulvedebatten i det norske distriktsopprøret samt Macrons arrogante uttalelser som oppleves ufølsomme rettet mot arbeidsløse og lavere arbeiderklasse (Chamorel.2019.s 48-62). Dette gjenspeiler da en situasjon hvor periferien får en oppfatning og reagerer på sentrumseliten sin manglende forståelse og kunnskap til periferiens situasjon, som styrker populistiske oppfatninger og støtte. Et annet eksempel på dette i begge casene er konflikter om periferiens bilbruk. I Frankrike var dette skatt på drivstoff som ville få den konsekvens at befolkningen i periferien ikke ville kunne ha råd til å bruke kjøretøyet. I Norge var bompengavgiftene en stor sak som ikke nødvendigvis hadde like store konsekvenser som i Frankrike, men fortsatt stor nok grad til å skape stor frustrasjon (Sørgjerd. 2019). Dette viser en kulturell forskjell mellom sentrum og periferi, hvor det for periferiens del oppfattes som om sentrum ikke forstår at avstands-forskjellene og dermed nødvendigheten til å ha kjøretøy i periferien er større enn for de som er sentrumsnære.

En annen likhet begge casene har er at begge opprørene har økonomiske avgjørelser som en stor faktor. De største grunnene for «de gule vestene» sitt opprør er som nevnt tidligere i oppgaven sosialøkonomiske ulikheter. Macron sin skattepolitikk som favoriserte sentrumseliten, minstelønn og levestandard, samt drivstoff-skatten på diesel var politisk-økonomiske avgjørelser som satte periferien og mange andre i en økonomisk uutholdelig situasjon (Chamorel. 2019.s 48-62). I det norske distriktsopprøret hadde man ABE-reformene som kuttet støtten til kommuner, samt offentlige arbeidsplasser i distriktene (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). Til sammen hadde dette en negativ konsekvens for distriktenes økonomi og næringsliv. I tillegg hadde man ulvedebatten som skadet inntekten til bønder, samtidig med en primærnærings politikk og teknologisk utvikling som favoriserte de største innad i næringen. Dermed ble mange småbønder, skogbrukere og fiskere dyttet ut av primærnæringen. Disse økonomiske faktorene viser antydninger til et sentrum som tar økonomiske avgjørelser uten forståelse for periferiens økonomiske hverdag.

Innenfor Rokkan sin baseline-model viser dette også et økonomisk sentrum som har penetrert periferiens ressurser med sine sentrumsnære økonomiske institusjoner (Rokkan&Flora,1991, s.111). Altså viser begge disse distriktsopprørene en stor avhengighet til et økonomisk sentrum. Samtidig viser begge casene periferier som gjør et forsøk på å motkjempe det økonomiske sentrums forsøk på sentralisering ved å vise sin misnøye til de økonomiske endringene. Periferien vil prøve å motkjempe sentralisering

for å kunne ha en større kontroll over egne ressurser / bedre betaling for sine ressurser, samtidig som det vil være ønskelig å få bedre tilgang til sentrum sitt handelsnettverk. Dette vil da gi periferien mer makt til å kunne bevare sine distinktive karakteristikk. En annen økonomisk faktor er skiftet begge opprørene opplever innen den økonomiske distriktspolitikken. Som nevnt tidligere ovenfor viser eksemplene med innføring av ABE-reformen og drivstoff-skatten på diesel i en allerede økonomisk fortvilt periferi, en økonomisk politikk som er rettet mer mot globale aktører enn distriktene. Dette forsterker inntrykket av en sentraliseringsprosess, samtidig som det også belyser for periferiens befolkning hvor kontrollerte deres økonomiske muligheter er av andre innflytelse utenfor periferien. En økonomisk distriktspolitik som blir vist gjennom disse eksemplene som er nevnt ovenfor, viser også periferien hvor marginale de blir behandlet av sentrum innenfor territoriets økonomiske system (Rokkan&Flora,1991, s.115). Det kan være med på å skape en oppfatning i periferien om at de i sentrum sine øyne er en slags koloni av sentrum, istedenfor en egen selvstyrt del av territoriet. Dette vil også være en bidragsyter for ambivalens og uro innad i periferien, som kan skape en sentrum mot periferi tilnærming hos folket. I Frankrike sin case ser man enda tydeligere denne koloniseringen etter som eiendomsprisene i Frankrike har skapt et sosialøkonomisk klasseskille. Som nevnt tidligere i oppgaven har økningen i boligpriser i Frankrike skapt en økonomisk sentralisering av eliten, ved at det kun er eliten som har råd til å bo der (Chamorel.2019.s 48-62). De med lavere sosialøkonomisk klasse har gjennom årene opplevd en stigning i prisene som gjør at de kun kan bosette seg i periferien. Dette skaper da et rent geografisk perspektiv på Frankrike sine sosialøkonomiske klasser, som bidra til å forsterke marginaliseringen av innbyggerne i periferien og hvordan de blir behandlet som kolonier av sentrum (Rokkan&Flora,1991, s.115).

«De gule vestene» og det norske distriktsopprøret har ytterligere noen likheter. Begge casene har uttrykket en følelse av manglende demokrati. Dette leder oss til den rent politiske delen av hver case sitt sentrum og dets forhold til periferien. Rokkan forklarer et politisk sentrum som et sentrum hvor den militære, politiske og rettslige makten ligger. Dens rolle er politisk-administrativ, samt holde ro og orden i territoriet (Rokkan&Flora,1991, s.111-115). I begge disse casene er det som nevnt et monocephalic sentrums-struktur, i land som begge verdsette demokratiske verdier (Rokkan&Flora,1991, s.111). Dermed vil det naturlig være et politisk system med regjering og folkevalgte med makten i sentrum, som også har ulike politiske institusjoner under seg igjen som for eksempel kommunestyre i Norge og i Frankrike. Dette er en demokratisk ordning som er til stede for at folket skal kunne ha et talerør, og sikre at den politiske makten blir spredd rundt i territoriet. Derfor er det interessant at to caser med et slikt politisk system ytrer mangel på demokrati i politiske avgjørelser.

Hvis vi ser dette gjennom sentrum-periferi teorien til Rokkan, kan en mulig forklaring være at disse lokale politiske styrene har blitt brukt før og under disse distriktsopprørene som sentrumsorienterte politiske institusjoner (Rokkan&Flora,1991, s.115). Med dette mener jeg at de har blitt brukt som politiske institusjoner til å penetrere periferien/distriktene sin distinktive politiske karakteristikk, for så å spre sin innflytelse i distriktet. Rokkan mener dette blir primært gjort via blokader, kriger, allianser, konflikter over territoriale rettigheter og innkvartering med elitegrupper (Rokkan&Flora,1991, s.115). I ingen av disse casene har det vært kriger eller blokader, dermed blir det naturlig å gå ut ifra at dette er gjort via allianser, innkvartering med elitegrupper og konflikter over territoriale rettigheter. I presentasjonen av casene ser man at det i det norske distriktsopprøret har vært konflikter over territoriale rettigheter ved fylkes- og kommunereformene, samt ulvedebatten. I «de gule vestene» sitt tilfelle har man sett

dette gjennom drivstoff-skatten på diesel og behovet for bil i distriktene, samt også levestandarden i periferien. Dette er da eksempler på en periferi som viser misnøye med situasjonen og mener de har bedre rettigheter innad i territoriet. Det er også mulig at gjennom ulike allianser har de folkevalgte innad i disse lokale politiske institusjonene blitt innkvartert med elitegrupper. Dette kan ha medført en stor påvirkning på distriktenes folkevalgte til å se bort fra distriktenes behov og heller fokusere på en mer sentrumsorientert politikk for å styrke nasjonale eller internasjonale allianser.

En annen mulig forklaring kan ligge i et punkt som jeg har tatt opp under analysen av de mer økonomiske faktorene. Her har jeg tatt opp hvordan periferiens innbyggere i begge caser har følt eller hatt en oppfatning om at de politiske og økonomiske institusjonene ikke har hatt et riktig virkelighetsperspektiv på livet og levestandarden i periferien. Det kan derfor også tenkes at det politiske sentrum selv gjennom allianser med andre territorier har blitt påvirket av deres sentrer, og dermed skiftet den politiske prioriteringen til en territoriell alliansepolitikk (Rokkan&Flora,1991, s.115). I begge casene har vi eksempler på dette, som drivstoff-skatten på diesel som et mål for nå globale klimamål (Chamorel.2019.s 48-62). I det norske distriktsopprøret ser vi eksempel på dette gjennom ulvedebatten og argumentet med å forholde seg til Bernkonvensjonen. Vi ser også eksempler på dette gjennom Solberg-regjeringens argumentasjon for en nødvendig modernisering i debatten om kommune- og fylkes reformene, som et argument for sentralisering og en kontinuerlig samfunnsutvikling i tråd med det globale verdensbilde (Almås, Fuglestad & Melås. 2020. s 16-17). At nasjoner samarbeider på et globalt nivå for en moderne utvikling og bedre fremtid er svært viktig, men man må heller ikke glemme distriktene og deres utvikling - som leder oss til spørsmålet: hvilken rolle innehar distriktene i det moderne globale verdensbilde?

En annen forklaring for manglende demokrati finner vi også i kommune- og fylkesreformen, samt Macron sin holdning og kommentarer til periferien i tillegg til hans politiske valg før de store demonstrasjonene fra "de gule vestene". Innen kommune- og fylkesreformen ser man eksempler på en klar sentrumsorientert politikk som ikke tar hensyn eller egentlig enser distriktene sine ønsker om å ikke gjennomføre reformen (Aarsæther. 2020. s 148). Gjennom enten tvangs-sammenslåtte kommuner og fylker, eller Macron som blir stilt spørsmål om endringer eller offentlige ordninger som kan skape bedre levestandard i distriktene, for så å svare arrogant på disse spørsmålene (Aarsæther. 2020. s 148), (Chamorel.2019.s 48-62). Dette viser oss for det første hvor avhengige og penetrert periferiene har blitt ved at de kun får uttrykt sin misnøye, men ikke skape noen endringer (Rokkan&Flora,1991, s.115). For det andre viser det oss antydninger til et sentrum-periferi-forhold hvor sentrum ikke lenger tar hensyn til periferiens demokratiske beslutninger. Det skal sies at i begge disse tilfellene var det ikke alle i distriktene som frontet disse meningene, men fortsatt et flertall. Når sentrum da velger å enten overse periferiens ytringer eller følge sentrumsnære ekspertråd, viser det en tydelig sentrumsfokuset politikk og fremtid som vil skape uro og ambivalens i periferiens opinion om fremtiden (Rokkan&Flora,1991, s.115). Dermed kan hendelser som dette fungere som en faktor for resultatet distriktsopprør.

En annen faktor som kan ha noe å si for resultatet distriktsopprør i begge casene er statlig tilbaketreking (Vik, Almås, Flø & Fuglestad. 2020. s 295-310). Dette er en faktor som kombinerer det politiske, økonomiske og det kulturelle senteret som er innunder sentrum i begge casene. Når distriktene opplever tiltak fra sentrum som reformer som skaper sentralisering, eller kutt i offentlig arbeidsplasser, får dette en negativ effekt på distriktene. Som nevnt tidligere opplever de norske distriktene sentraliseringsprosesser

og gjennom ABE-reformen, ulvedebatten og en politikk i primærnæringen som skader mange små foretak innen næringen, opplever de også negative endringer i lokal og egen økonomi (Vik, Almås, Flø & Fuglestad. 2020. s 295-310). Kombinert opplever da de norske distriktene en befolkningsnedgang samt en negativ utvikling på lokaløkonomien og i det lokale næringsliv. «De gule vestene» opplevde med de økte eiendomsprisene kun å ha råd til å bo i distriktene, samtidig som dette også ble et symbol på dets sosialøkonomiske klasse (Chamorel. 2019.s 48-62). De opplevde å bli fortalt om en økonomisk vekst for sin nasjon, mens deres levestandard og lønn ikke ble bedre. Samtidig som de også var vitne til en skattepolitikk som favoriserte den sentrumsnære eliten, men opplevdes som det var innbyggerne selv i distriktene som fikk konsekvensene av skattepolitikken (Shultziner&Kornblit.2020). Når begge caser opplever en sårn utvikling, vil det være naturlig å se til sentrumsnære statlige makter for eventuelle løsninger og støtte. Men i stedet opplever de en statlig tilbaketreking som gjør at de selv blir marginalisert i det territorielle systemet, og må finne egne løsninger for distriktenes overlevelse (Rokkan&Flora,1991, s.115). Dette skaper da grunnlag for en populistisk politisk oppfattelse, som skaper splid i et allerede svekket sentrum-periferi forhold. Dermed blir det også en bidragsyter til distriktsopprør, siden dette oppleves som en av de få løsningene periferien har igjen for å motkjempe en full penetrering av påvirkning fra sentrum, og motkjempe en marginalisering og kolonisering av distriktene.

Fra sentrum sin side er ingen av disse faktorene noen enkle saker. Sentrum må i dag forholde seg til en global verden, samtidig som den prøver å utvikle territoriet. Sentrum har flere globale allianser og globale kritiske problemer å forholde seg til enn før (Grossman. 2019. s 30-34). Men for å holde territoriet og sentrum-periferi forholdet samlet, må sentrum kunne oppdatere seg på distriktenes situasjon og utfordringer. Selv om det er periferien som er avhengige av avgjørelsene til sentrum, kommer sentrum alltid til å være avhengige av enkelte ressurser som periferien innehar.

6.0 Konklusjon

Etter nå å ha analysert likhetstrekkene mellom det norske distriktsopprøret og «de gule vestene» i Frankrike ved bruk av Stein Rokkan sin sentrum-periferi teori og John Mills «method of agreement», har jeg funnet og belyst flere likheter mellom casene sine faktorer som kan ha bidratt til resultatet distriktsopprør. Analysen har tatt utgangspunkt i å se på sentrumsstrukturen i casene (Rokkan&Flora,1991, s.111). Derfra gikk analysen videre til å analysere de ulike faktorene under enten det politiske, økonomiske eller kulturelle sentre innunder casenes sentrum (Rokkan&Flora,1991, s.111). Under denne biten av analysen ble det med grunnlag i «method of agreement» fokusert på felles likheter mellom casene sine faktorer (Mills, Durepos, & Wiebe, 2010). For så å kunne belyse disse likhetenes betydning med sentrum-periferi teorien til Stokkan.

Analysen tok først for seg sentrumsstrukturen til casene. Her fant man at begge casene hadde samme "monocephalic" sentrumsstruktur, som betyr at de ulike typene sentre er samlet sammen i et sentrum (Rokkan&Flora,1991, s.111). Noe jeg mener kan være en forklarende faktor på hvorfor begge casene inneholdt et sentrum-periferi syn, hvor distriktene hadde et folket mot sentrumseliten syn på konfliktene. Dette kan også være en forklarende faktor på casene sin grad av avhengighet til sentrum, siden med denne strukturen vil sentrum med sine institusjoner har en styrket kommunikasjon og informasjonsflyt. Gjennom en sentrums-struktur som dette kan sentrum også enklere

penetrere periferiens distinktive karakteristikk og institusjoner via sine sentrumsorienterte institusjoner innen en av typene sentre.

Begge casene i denne oppgaven var sterkt avhengige av sentrums politiske og økonomiske sentrum. Faktorene innenfor den økonomiske delen av sentrum for «de gule vestene» var Macron sin skattepolitikk som favoriserte sentrumseliten, skatteforslaget om drivstoffskatt på diesel og periferiens levestandard i forhold til landets økonomiske oppgang. I det norske distriktsopprøret var det ABE-reformen, distriktspolitikken innad i primærnæringen, deler av ulvedebatten hvor bøndernes dyr ble tatt av ulven og den sterke oppslutningen til nei mot bompenger. Alle disse sakene viser et økonomisk sentrum som ikke ser distriktenes økonomiske hverdag for det den er. Det viser også en sterk grad av økonomisk politikk hvor distriktene ikke blir økonomisk prioritert eller utviklet. Som jeg har nevnt litt tidligere i oppgaven, mente Grossman at valgsystemet i Frankrike favoriserte kandidater som var høylytte og lovte mye i valgkampanjen, men at dette fort kunne bli vanskelig å gjennomføre når man kom til makten (Grossman. 2019. s 30-34). I den globale verden vi lever i er sentrum ofte bundet til internasjonale avtaler, som gjør at politiske beslutninger må ta til hensyn til dem. Men man må også huske på distriktene, siden sentrum alltid vil være avhengige av ressurser til periferien. Når vi ser på disse faktorene til casene, kommer jeg fram til den konklusjon at en viktig faktor for resultatet distriktsopprør er en sentrumsorientert økonomisk politikk med negative konsekvenser for periferien. Økte sosialøkonomiske klasseforskjeller bidrar til en populistisk oppfatning i periferien og skaper en følelse av ran når periferien føler de ikke får det som er rettmessig for sine ressurser. Når periferien ikke lenger har tilgang til sentrum sine handelsnettverk eller økonomisk utvikling, skaper dette en bekymring om periferiens fremtid. Dermed bruker periferien distriktsopprør for å motkjempe sentrum sitt forsøk på økonomisk marginalisering og kolonisering av periferien (Rokkan&Flora,1991, s.115). Derfor blir økonomisk nedgang og en dårlig eller ikke eksisterende utvikling i lokalt næringsliv i periferiene en faktor for resultatet distriktsopprør.

Det finnes også likheter mellom faktoren til både politisk og kulturelt sentrum i begge casene. Faktorene som kommer fra det politiske sentrumet er kommune- og fylkesreformen, ulvedebatten, statlig tilbaketreking, nedleggelse av skoler og sykehus og nærpolitireformen. Her opplever det norske distriktet politiske beslutninger som favoriserer en sterk sentraliseringsprosess som truer bygdene, tettstedene og de små byenes fremtid. De opplever også å stå igjen med alle problemene uten at de statlige maktene innen demokrati gir dem noen løsninger på problemene. Videre opplever de å ikke bli hørt når de uttrykker sin misnøye, noe som skaper en følelse av manglende demokrati. "De gule vestene" i Frankrike opplevde også å ikke bli hørt når de uttrykte sin misnøye og følte på manglende demokrati. De opplevde i tillegg en form for statlig tilbaketreking gjennom regjeringens manglende forslag på å løse den vanskelige levestandarden periferien hadde før distriktsopprøret brøt ut, samtidig som de også opplevde en politisk arrogant holdning til deres problemer. Dette indikerte på mange måter for dem en sentraliseringsprosess hvor periferien ikke blir videreutviklet og løsningene på periferiens problem blir å nærme seg sentrum, samtidig som eiendomsprisene låser dem til beboelse i periferien. Dermed viser begge casene en sterk avhengighet til sentrum, via hvordan sentrum sine institusjoner har penetrert periferien i en så stor grad at politisk er de blitt marginalisert og på mange måter utnyttet for sine ressurser. Dermed skapes det en oppfattelse i periferien om manglende demokrati, hvor en av de få løsningene for periferien blir distriktsopprør. Kulturelt oppstår det faktorer ved at det allerede kommer til å være kulturelle forskjeller grunnet avstand og

avhengighet mellom sentrum og periferi ifølge Rokkan (Rokkan&Flora,1991, s.115). Men dette vil bli forsterket når de politiske faktorene i disse casene inneholder en sentrumsorientert politikk som ikke utvikler periferien, men heller vil oppnå en sentraliseringsprosess som går utover periferiens fremtid. I tillegg ser man kulturelle faktorer i casene hvor innbyggerne i distriktene stiller seg kritisk til sentrum sin forståelse og kunnskap om deres hverdag, samt kulturelle avgjørelser som ikke inkluderer lokale eksperter i avgjørelser om distriktene, avgjørelser som i ulvedebatten hvor innbyggerne følte sentrum ikke forsto redselen i distriktet, og Macron sin holdning til de arbeidsledige og lavere arbeiderklasse. Dette blir faktorer som er med på å forsterke den naturlige kulturelle forskjellen mellom sentrum og periferi, og kan raskt bidra til en mer populistisk oppfatning av forholdet til sentrum-periferi, som sammen med andre faktorer til slutt fører til distriktsopprør.

Dermed vil jeg konkludere med at faktorene for at resultat i begge disse casene ble distriktsopprør, er mange av de like faktorene vi ser mellom casene. Det eksisterer allerede kulturelle forskjeller mellom sentrum-periferi, og når det da blir iverksatt økonomiske og politiske tiltak som hindrer utvikling og har negative økonomiske konsekvenser for periferien, vil dette forsterke de kulturelle forskjellene. Når misnøyen som blir uttrykt ved disse politiske, økonomiske og kulturelle avgjørelsene blir møtt med et politisk-administrerende sentrum som ikke viser forståelse eller ønske om å erkjenne periferiens misnøye, skaper dette ytterligere frustrasjon. I tillegg blir de også møtt med en statlig tilbaketrekning sammen med en sentraliseringsprosess som får periferien til å oppfatte distriktene som marginalisert og kolonisert av sentrum. Dermed sitter periferien igjen med få andre valg enn å gå til distriktsopprør for å få sin misnøye hørt og anerkjent av sentrum. Det er viktig å presisere at denne komparative casestudien ikke kan generalisere mine funn til enhver case av distriktsopprør. Men det denne komparative casestudien kan vise er antydninger til mulige forklaringer for hvorfor vi har sett en trend med distriktsopprør i demokratiske land rundt om i verden de siste årene. Jeg vil også konkludere med at mye av sentrum-periferi teorien til Stein Rokkan fortsatt er relevant i dagens globale sentrum-periferi bilde, og at denne teorien er et godt verktøy for å forstå det dype forholdet mellom sentrum og periferi.

Litteraturliste

- Almås, R. & Fuglestad, E, M. (Red.). (2020). *Distriktsopprør – Periferien på nytt i sentrum*. Dyres forlag.
- Almås, R. Fuglestad, E, M. & Melås, A, M. (2020). Føreord; Dei nye distriktsopprøra i lys av varige konfliktlinjer i norsk politikk. Almås, R. & Fuglestad, E, M. (Red.). *Distriktsopprør – Periferien på nytt i sentrum*. S 9-35. Dyres forlag.
- Aarsæther, N. (2020). Kommune og fylkesreform: Bakgrunn og motstand. Almås, R. & Fuglestad, E, M. (Red.). *Distriktsopprør – Periferien på nytt i sentrum*. S 148-167. Dyres forlag.
- Chamorel, P. (2019). Macron Versus the Yellow Vests. *Journal of Democracy*, 30(4), 48-62. <https://doi.org/10.1353/jod.2019.0068>
- Dijkstra, L., Poelman, H., & Rodríguez-Pose, A. (2019). The geography of EU discontent. *Regional studies*, 54(6), 737-753. <https://doi.org/10.1080/00343404.2019.1654603>
- Driscoll, D. (2021, august). Populism and carbon tax justice: The yellow vest movement in France. *Social problems*. spab036. <https://doi.org/10.1093/socpro/spab036>
- Flø, B, E. (2020) Kjensla av ran. (Anmeldelse av Kjensla ran, av L,J Hind). NIBO. <https://www.nibio.no/nyheter/distriktsoppror--ei-kjensle-av-ran>
- Goodhart, D. (2017). Anywheres and somewheres. *The Road to Somewhere: The Populist Revolt and the Future of Politics*. S 19-49 Oxford university press.
- Grossman, E. (2019). France`s Yellow vests – Symptom of a chronic disease. *Political insight*. 10(1), 30-34. <https://doi.org/10.1177%2F2041905819838152>
- Kipfer, S. (2019). What color is your vest? Reflections on the yellow vest movement in France. *Studies in political economy*, 100(3), 209-231, DOI: <https://doi.org/10.1080/07078552.2019.1682780>
- Levy, J, S. (2008). Case Studies: Types, Designs, and Logics of Inference. *Conflict management & peace science society*, 25:1-18.
- Lianos, M. (2019). Yellow vests and European democracy. *European societies* 21(1), 1-3. <https://doi.org/10.1080/14616696.2019.1570055>
- Marks, G., Attewell, D., Rovny, J., Hooghe, L. (2021). Cleavage Theory. In: Riddervold, M., Trondal, J., Newsome, A. (eds) *The Palgrave Handbook of EU Crises*. Palgrave Studies in European Union Politics. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-51791-5_9
- McNamara, K. R. (2017, august). Explaining the New Class Cleavages: Geography, Post-Industrial Transformations and Everyday Culture. Paper presentert på American Political Science Association Annual Meeting, San Francisco, CA.

Melås, A, M. Bleksaune, A. 2020. En kvantitativ analyse av fremgangen til Sentrerpartiet ved kommunevalget 2019. Almås, R.& Fuglestad, E, M. (Red.). *Distriktsopprør – Periferien på nytt i sentrum*. S. 82-101. Dyres forlag.

Mills, A. J., Durepos, G., & Wiebe, E. (2010). *Encyclopedia of case study research* (Vols. 1-0). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc. doi: 10.4135/9781412957397

Monnat S, M., & Brown, D, L. (2017). More than a rural revolt: Landscapes of despair and the 2016 Presidential election, *Journal of Rural Studies*, Volume 55, , Pages 227-236, ISSN 0743-0167, <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2017.08.010>.

Moses, J. Knusten, T. (2012). *Ways of Knowing. Competing methodologies in social and political research*. Macmillan Education UK.

NRK. (2019). Valgresultatet 2019. Hentet 27.05.2022 fra: <https://www.nrk.no/valg/2019/resultat/nb/parti/FNB>

Rodríguez-Pose, A. (2018). The revenge of the places that don't matter (and what to do about it). *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 11(1), 189-209. <https://doi.org/10.1093/cjres/rsx024>

Rokkan, S. (1968). The Structuring of Mass Politics in the Smaller European Democracies: A Developmental Typology. *Comparative Studies in Society and History*, 10(2), 173–210. <http://www.jstor.org/stable/177728>

Rokkan, S. (1969). Models and Methods in the Comparative Study of Nation-Building. *Acta Sociologica*, 12(2), 53–73. <http://www.jstor.org/stable/4193695>

Rokkan, S. & Flora, P. (1999). *State Formation, Nation-building, and Mass Politics in Europe: The Theory of Stein Rokkan : Based on His Collected Works*. Oxford University press.

Salkind, N,J. (2012, 27. desember). Casestudy. I *Encyclopedia of Research Design*. <https://dx.%3Cwbr%3Edoi.%3Cwbr%3Eorg/10.4135/9781412961288.n39>

Saylor academy. (2019. 11 September) Mills methods. <https://learn.saylor.org/mod/page/view.php?id=21611>

Scoones, I. Edelman, M. Borrás Jr. S.M, Hall, R, Wolford, W. & White, B. (2017). Emancipatory rural politics: confronting authoritarian populism. *The journal of peasant studies*, 45(1), 1-20. <https://doi.org/10.1080/03066150.2017.1339693>

Sørgjerd, C. (2019, 10. mai). Bompengpartiet vant valget, men får lite innflytelse. *Aftenposten, politikk*. <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/zGX5rb/bompengpartiet-vant-valget-men-faar-lite-innflytelse?code=xmi8RivZte6L36HjzaVzK4SY6fFYgRf1DCILbMKxhdaJfLEheDfJPPFBnRRmPufR>

Vik, J., Almås, R., Flø, B. E., & Fuglestad, E. M. (2020). Periferiens politiske økonomi i sentrum-nokre refleksjoner. *Distriktsopprør. Periferien på nytt i sentrum*.

